

Regionale vækstfora

- investeringer i fremtiden

**Regionale vækstfora
- investeringer i fremtiden**

Danske Regioner 2008

Layout: UHI, Danske Regioner
Tryk: Danske Regioner

ISBN tryk 978-87-7723-561-0
ISBN elektr. 978-87-7723-562-7
PUBL: 08561

Indhold

5	Forord
6	1. Sammenhæng og synergi i erhvervsfremmeindsatsen
6	- Investeringer i fremtiden
7	- De regionale vækstforas opgaver
9	2. Vækstforaenes investeringer
9	- Flerårige investeringer for over 1,2 mia. kr.
10	- Bred variation i initiativerne
11	- De regionale vækstforas 2007-investeringer – fordeling
13	- Innovation og turisme i hovedfokus
13	- Investeringsfremme
13	- Yderområder
13	- Geografisk fordeling af investeringerne
14	- Effekter af 2007-investeringerne
17	3. Eksempler på igangsatte initiativer
	1. Innovation
17	(1) Nordjysk H2FC Center – Aalborg Universitet
18	(2) Plast Center Danmark
18	(3) Medicon Valley Alliance – life science ambassadør program
20	(4) Fra forskningsbaseret viden til vækst i virksomheder – Partnerskab med Risø
21	2. Anvendelse af ny teknologi
21	(5) Smart House
21	(6) Demonstrationsprojekt med 2.generations biodiesel
22	(7) Klyngeudvikling – ”Fødevarer, ernæring og sundhed”
23	3. Nye virksomheder / iværksætteri
23	(8) StartMidt – for vækstiværksættere
23	(9) Fashion Accellerator
26	4. Menneskelige ressourcer
26	(10) KompetenceMidt
26	(11) Sygefravær og sundhed på arbejdspladsen
27	(12) Udkantsunge – flere skal tage en ungdomsuddannelse
28	(13) Realkompetenceløft til vækst
29	(14) Bornholms Serviceskole
30	5 Turisme
30	(15) Regional klynge for de kreative erhverv – ApEx
30	(16) Købstaden – en moderne by med sjæl
31	(17) Glasbiennale ”European Glass Context”
32	4. De regionale vækstfora – baggrund
32	- Finansieringen af vækstforaenes investeringer
32	- Regionernes egne midler til regional erhvervsudvikling
32	- EU’s strukturfondsmidler
34	- Vækstforaenes samlede finansiering 2007-2008
	Bilag
35	1: Fordelingen af de regionale vækstforas 2007-investeringer
36	2: Medlemmer af de seks regionale vækstfora og Danmarks Vækstråd

Forord

De regionale vækstfora udgør et nyt og centralt omdrejningspunkt for den regionale erhvervsudvikling. Vækstforaene har til opgave at sikre strategisk fokus i den regionale erhvervsudvikling. De har siden april 2006 stået i spidsen for at formulere regionale erhvervsudviklingsstrategier og ikke mindst igangsætte de initiativer, der skal udmønte strategierne.

Vækstforaene er sammensat af repræsentanter fra erhvervsliv, kommuner, regioner, vidensinstitutioner og arbejdsmarkedets parter. Derigennem skabes rammerne for et tæt samspil mellem de offentlige myndigheder, institutioner og det private erhvervsliv i udviklingen af de regionale vækstvilkår. Målet er at sikre, at regionernes konkurrencekraft styrkes og udbygges, så hele Danmark har gunstige globale vækstvilkår fremover.

Året 2007 har været "år ét", når det gælder vækstforaenes adgang til at indstille om anvendelse af midler til regional erhvervsfremme. Vækstforaene har i 2007 indstillet midler til erhvervsudviklingsaktiviteter for over 1,2 mia. kr. fordelt på over 280 konkrete initiativer. Innovation og turisme udgør topscorerne, idet de to områder står for næsten halvdelen af investeringerne. Herefter kommer menneskelige ressourcer og nye virksomheder, der tilsammen tegner sig for en tredjedel af investeringerne.

Med denne publikation sætter Danske Regioner fokus på vækstforas investeringer og de igangsatte initiativer, som skal være med til at sikre målet om, at Danmark også fremover skal være blandt de lande, hvor det er bedst at bo, leve og arbejde.

Tallene og erhvervsudviklingsinitiativerne taler deres tydelige sprog. Nok har de enkelte vækstfora arbejdet ud fra nogle af de samme overskrifter. Men når det kommer til vægtningen af konkrete initiativer, er satsningerne meget forskellige. Det skyldes, at udgangspunktet netop er den enkelte regions særlige udfordringer, styrkepositioner, ressourcer og ikke mindst de unikke regionale partnerskaber.

God læselyst.

Carl Holst, formand for
Udvalget for Regional Udvikling

1 Sammenhæng og synergi i erhvervsfremmeindsatsen

Investeringer i fremtiden

Globaliseringen indebærer, at de økonomiske, kulturelle, sociale og politiske relationer overalt i verden bindes stadigt tættere sammen. Særligt udviklingen inden for moderne IT- og kommunikationsteknologi er en vigtig drivkraft for denne udvikling.

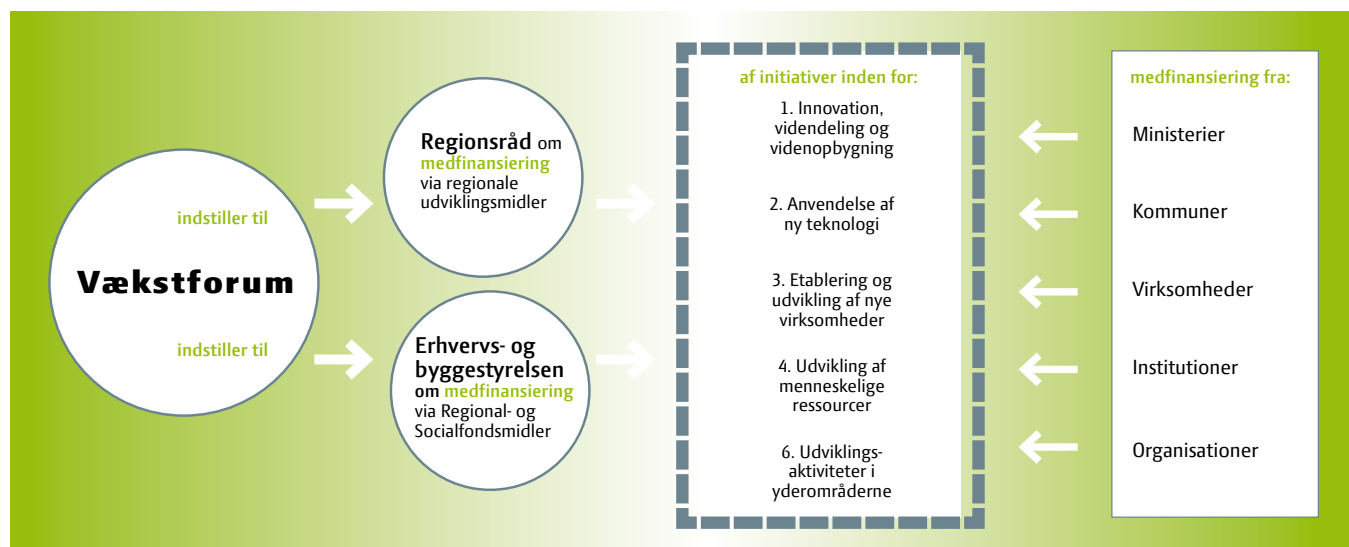
En mere åben verden giver nye muligheder for at forbedre Danmarks i forvejen høje velstand samt sikre nye og bedre jobs. Samtidigt medfører denne tilpasning både nye og velkendte udfordringer.

Globaliseringsstrategien, der er vedtaget af et bredt flertal i Folketinget, har som målsætning, at Danmark skal blive bedre til at innovere og udvikle nye produkter, teknologier og tjenesteydelser, der kan matche konkurrencen på de globale markeder. Globaliseringsstrategien peger også på behovet for udvikling af de menneskelige ressourcer, der både opkvalificerer arbejdsstyrken, sikrer et attraktivt arbejdskraftudbud og samtidigt bidrager

til attraktive levevilkår, der kan tiltrække og fastholde kompetencer og investeringer.

Undlader Danmark at sikre fornyelse, omstilling og tilpasning til globaliseringen risikerer vi at miste vores position som et af klodens rigeste lande.

De regionale vækstforas indsats handler blandt andet om at omsætte Globaliseringsstrategien til handling regionalt og dermed sikre bedre muligheder for vækst og øget velstand til hele landet – både i byerne, i deres oplande og i yderområderne. De regionale partnerskabsaftaler, der er indgået mellem regeringen og de regionale vækstfora i juni 2007, skal bidrage til at styrke den sammenhængende erhvervsfremmeindsats. På den ene side har regeringen forpligtet sig til at understøtte de regionale erhvervsudviklingsstrategier. Og på den anden side medvirker vækstforaene til at udmønte Globaliseringsstrategien.

Vækstforaenes opgaver

De seks regionale vækstfora er forankret i de fem regioner samt Bornholm¹, der har fået sit eget regionale vækstforum. De regionale vækstfora har til opgave at sikre vækst og udvikling i regionerne både på det strategiske niveau og i den konkrete indsats med at iværksætte og gennemføre konkrete erhvervsudviklingsinitiativer i regionen.

De regionale vækstforas arbejde er forankret i lov om erhvervsfremme fra juni 2005, der bl.a. fastslår, at vækstforaene skal udarbejde en regional erhvervsudviklingsstrategi for hele (eller dele af) regionen baseret på områdets rammevilkår og erhvervspecialisering og med fokus på yderområderne.

De regionale vækstfora har samtidig til opgave at overvåge de regionale og lokale vækstvilkår samt – inden for rammerne af den regionale erhvervsudviklingsstrategi – udvikle og afgive indstilling om medfinansiering af regionale erhvervsudviklingsaktiviteter inden for områder som innovation, ny teknologi, iværksætteri, menneskelige ressourcer, turisme samt udviklingsaktiviteter i yderområderne.

De regionale vækstfora er samtidigt et strategisk forum, hvor repræsentanter fra virksomheder, erhvervsliv, arbejdsmarkedets parter, uddannelsesinstitutioner, kommuner og regionen prioriterer, hvordan de regionale og EU-finansierede midler til regional udvikling bedst muligt kan være med til at styrke den enkelte regions erhvervs-mæssige udvikling og fremtidige konkurrencekraft.

Partnerskabet i vækstforum mellem de centrale regionale og lokale aktører skaber sammenhæng og synergi i erhvervsfremmeindsatsen, når de mange parter arbejder for fælles mål.

¹ For Bornholms vedkommende indstiller vækstforum til regionskommunen.

FAKTA

De regionale vækstforas opgaver

§ 10. De regionale vækstfora har til opgave:

- 1) inden for de nationale rammer at udarbejde en regional erhvervsudviklingsstrategi for regionen eller den del heraf, som det enkelte vækstforum dækker, med udgangspunkt i områdets rammevilkår og erhvervspecialisering og med fokus på yderområderne,
- 2) at overvåge de regionale og lokale vækstvilkår og
- 3) inden for den fastlagte erhvervsudviklingsstrategi at udvikle og afgive indstilling om medfinansiering af regionale erhvervsudviklingsaktiviteter, jf. stk. 3.

Stk. 2. De i stk. 1, nr. 1, omhandlede erhvervsudviklingsstrategier udgør en del af grundlaget for regionernes udviklingsplaner.

Stk. 3. Vækstfora afgiver indstilling, inden for de organisatoriske rammer som anden lovgivning og strukturfondsfinansierede programmer fastlægger, til staten om anvendelse af social- og regionalfondsmidler og til regionen om anvendelse af regionale udviklingsmidler til erhvervsformål, jf. § 9.

Stk. 4. Myndighederne, til hvem vækstfora afgiver indstilling om anvendelsen af midler, påser, at indstillingerne er i overensstemmelse med gældende lovgivning.

(Lov om erhvervsfremme)

FAKTA

De regionale vækstforas sammensætning:

Hvert vækstforum består af 20 medlemmer, der repræsenterer vigtige aktører på erhvervsfremmområdet. Det vil sige virksomheder, erhvervsorganisationer, uddannelsesinstitutioner, arbejdsmarkedets parter, kommunalbestyrelser og regionsråd

En liste over medlemmerne af de seks regionale vækstfora findes i bilag 2, s. 39

2 Vækstforaenes investeringer

En af de store opgaver for de regionale vækstfora i 2007 har været udmøntningen af de erhvervsudviklingsstrategier, der blev vedtaget i 2006. Erhvervsudviklingsstrategierne baserer sig på den enkelte regions erhvervmæssige styrkepositioner, rammevilkår, specialisering og muligheder.

Med afsæt i erhvervsudviklingsstrategierne har de seks regionale vækstfora i 2007 igangsat over 280 initiativer. Initiativerne dækker bredt og skal bl.a. være med til at sikre grundlaget for produktudvikling og innovation i virksomhederne, indførelse af ny teknologi, flere vækstiværksættere, god adgang til videre- og efteruddannelse, kompetenceudvikling, udvikling i turismeerhvervet samt vækst og udvikling i landdistrikterne.

Flerårige investeringer for over 1,2 mia. kr.

De over 280 igangsatte initiativer rummer flerårige investeringer til regional erhvervsudvikling for over 1,2 mia. kr. Finansieringen hertil tilvejebringes af regionernes egne midler til regional erhvervsudvikling samt af EU's strukturfondsmidler. Dertil kommer medfinansiering fra de deltagende parter.

FAKTA

Opgørelsen af vækstforaenes 2007-investeringer

Danske Regioners kortlægning af de regionale vækstforas 2007-investeringer bygger på samtlige indstillinger om finansiering, som de enkelte vækstfora har truffet beslutning om på møder afholdt i 2007. I opgørelsen dækker finansiering både over bevillinger og reservationer, som det pågældende vækstforum har været med til indstille i 2007.

Kortlægningen af vækstforaenes 2007-investeringer involverer derfor både initiativer med relativ kort tidshorisont samt initiativer med en tidsprofil rækkende frem til 2009-2012. Det bemærkes i den forbindelse, at der for såvel regionernes midler til regional erhvervsudvikling som EU's strukturfondsmidler (Regionalfonden og Socialfonden) er videreførselsadgang til efterfølgende år.

Kortlægningen af de regionale vækstforas 2007-investeringer er gennemført i samarbejde med sekretariatene for de seks regionale vækstfora og baserer sig på indsatsområderne nævnt i § 9 i lov om erhvervsfremme. Kortlægningen er gennemført i perioden februar-marts 2008.

En meget stor del af de initiativer vækstforaene, er med til at igangsætte, medfinansieres således i varierende grad af private virksomheder, vidensinstitutioner, kommuner og staten.

Det er derfor væsentligt at understrege, at der med gearingen og medfinansieringen i 2007 i alt er sikret investeringer i regional erhvervsudvikling, der overstiger de 1,2 mia. kr., som alene sikres via regionale midler og EU's strukturfonde.

De igangsatte initiativer kendetegnes af stor variation – både når det gælder varighed, indhold, investeringsniveau samt medfinansiering fra vækstforum. Blandt de aktiviteter, vækstforaene har været med til at igangsætte i 2007, finder vi både relativt kortvarige initiativer, hvor indhold og aktiviteter gennemføres i enten 2007 eller 2008. Dertil kommer længerevarende initiativer, hvor tidshorisonten rækker frem til 2009, 2010, 2011 og 2012.

Det anslås, at ca. 70-80 pct. af vækstforaenes samlede investeringer i 2007 involverer initiativer, der har en tidshorisont og finansieringsprofil på over to år.

Bred variation i initiativerne

Indholdsmæssigt afspejler de igangsatte initiativer også stor variation. Hvert enkelt initiativ er udviklet med udgangspunkt i de specifikke styrkepositioner og udfordringer, som kendetegner hver enkelt region. Regionernes forskellige erhvervs-mæssige udgangspunkter, samt vækstforaenes strategivalg, har samtidig medført forskellige tilgange i de enkelte vækstfora, når det

gælder antallet af initiativer og investeringsniveauet i de igangsatte initiativer.

Blandt de igangsatte initiativer ses for det første større og sammenhængende satsninger inden for bredere brancheområder. Eksempelvis har Vækstforum Midtjylland i 2007 prioriteret en række flerårige megasatsninger målrettet områderne "erhverv og sundhed", "fødevarer" samt "energi og miljø". Dertil kommer informationsteknologi og kompetenceudvikling.

Tilsvarende har de andre regioner lanceret en række større og flerårige satsninger via vækstforum inden for områder som iværksættere, nye virksomheder, innovation og oplevelsesøkonomi.

For eksempel har Vækstforum Syddanmark prioriteret klyngeudvikling og "det sunde liv" som to af de større satsningsområder. Kompetenceudvikling, klima, miljø og vedvarende energi indgår blandt de større satsninger hos Vækstforum Sjælland. Endelig indgår "fødevarer, ernæring og sundhed", mode, innovation og uddannelse som de større satsninger hos Vækstforum Hovedstaden. Dertil kommer turisme, markedsføring og investeringsfremme.

For det andet er der givet flerårige bevillinger til regionale organisationer inden for eksempelvis investeringsfremme, turisme, klyngeudvikling, uddannelse mv. Samtlige regionale vækstfora har i 2007 eksempelvis været med til at sikre langsigtede økonomiske rammer for de turismeselskaber, som i dag er etableret i alle regioner samt på Bornholm.

Figur A. Initiativer indstillet til finansiering af vækstforaene i 2007

	Nordjylland	Midtjylland	Syddanmark	Sjælland	Hovedstaden	Bornholm
Innovation	14	12	8	19	6	2
Ny teknologi	5	8	-	2	-	1
Nye virksomheder	6	5	2	9	1	1
Menn. ressourcer	25	16	6	15	4	3
Turisme	28	5	4	11	4	4
Yderområder	-	3	1	5		4
Andre initiativer	18	4	19*	-	1	
I alt	96**	53	40	61	16	15
Samlet						281

*Fortrinsvis klyngeudviklingsprojekter.
 ** Heraf 39 små projekter (med et støttebeløb på under 250.000 kr.) til forundersøgelser og regional branding.

En tredje gruppe af initiativer tæller mindre forprojekter, pilotundersøgelser og analyser, der skal være med til at sikre videnopbygning og fundamentet for satsninger i de enkelte regioners erhvervsfremmeindsats de kommende år.

De fem største investeringer fra hvert vækstforum udgør tilsammen 767 mio. kr. De står hermed for lige i underkanten af 2/3 af det samlede investerede beløb, som vækstforaene i 2007 har indstillet.

Vækstforaenes 2007-investeringer – fordeling

De regionale vækstforas over 280 igangsatte initiativer i 2007 rummer bred variation, både når det kommer til varighed, indhold og investeringsniveau. Samtidig retter mange af de igangsatte initiativer sig mod flere fokusområder.

Når man i Nordjylland fx investerer i udvikling af digitalt indhold til mobile platforme særligt målrettet attraktioner og besøgende turister, kan investeringen både rubriceres som innovation, anvendelse af ny teknologi og udvikling af turismeerhvervet. Dertil kommer, at initiativets effekter også gavner yderområder og landdistrikter.

Danske Regioners kortlægning af de investeringer, de regionale vækstfora har været med til at igangsætte i kalenderåret 2007, bygger på vækstforaenes egne angivelser. Heri ligger, at de seks vækstfora selv har angivet, hvorvidt et igangsat initiativ primært skal rubriceres under indsatsom-

FAKTA

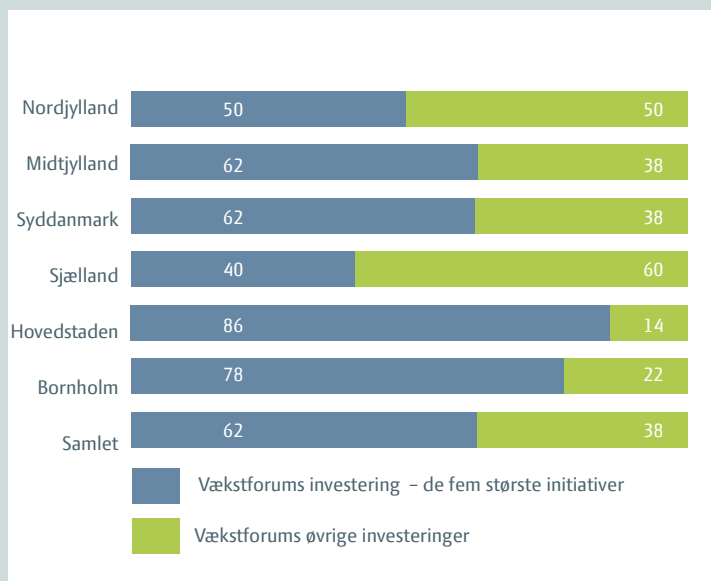
Turismeinvesteringer for over 260 mio. kr.

Turismen spiller en central rolle i vækstforaenes satsningsområder. De seks regionale vækstfora var i 2007 med til at sikre flerårige investeringer til vækst og udvikling af turismeerhvervet for over 260 mio. kr. En stor del af disse investeringer afspejler bevillinger til de regionale turismeselskaber, som i dag dækker hver region samt Bornholm.

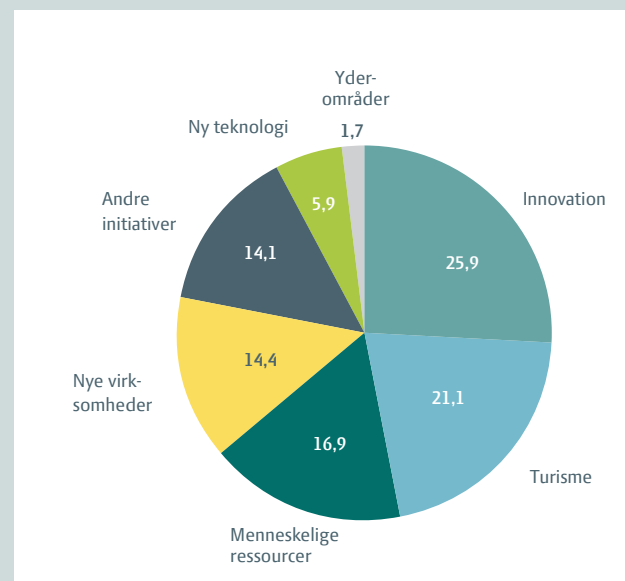
- VisitNordjylland (Region Nordjylland)
- Midtjysk Turisme (Region Midtjylland)
- Syddansk Turisme (Region Syddanmark)
- Østdansk Turisme (Region Sjælland)
- Wonderful Copenhagen (Region Hovedstaden)
- Destination Bornholm (Bornholm)

De regionale turismeselskabers hovedopgaver er – i samarbejde med virksomheder inden for turismen og andre oplevelseserhverv – at facilitere og sikre produktudvikling, innovation og markedsføring af turismen i de enkelte regioner. Brede dele af denne indsats sker i tæt samarbejde med VisitDenmark (tidl. Danmarks Turistråd).

Figur B. Top-5 investeringernes andel af de samlede investeringer (procent)

Figur C. 2007-investeringer fordelt efter indsatsområder (procent)

Vækstforaenes fem største investeringer i 2007 (mio. kr.)

Vækstforum Nordjylland	
1) ViV-Ext (Virksomheder i Vækst - extended version) v/ Væksthus Nordjylland	56,9
2) International Center for Innovation v/ Aalborg Univ.	38,6
3) Nordjysk H2FC Center v/ Aalborg Univ.	13,2
4) Nordjysk Iværksætter Netværk (v. Væksthus Nordjylland)	11,0
5) Fremtidens Buschauffør (v/ Nordjyllands Trafikselskab)	9,3
Vækstforum Midtjylland	
1) Megasatsning – Erhverv og Sundhed	60,0
2) Megasatsning – Miljø og Energi	53,0
3) Den Midtjyske Kompetenceplatform	50,0
4) IT som innovativ drivkraft	44,5
5) StartMidt – iværksætterier for eksisterende virksomheder	33,3
Vækstforum Syddanmark	
1) Det sunde liv	50,0
2) Syddansk Turisme	14,2
3) Sygefravær og sundhed på arbejdspladsen	8,8
4) Vestdansk Investeringsfremme	6,4
5) Knowledge Lab	5,2
Vækstforum Sjælland	
1) KLAR - Kompetent Læring Af Regionen	21,1
2) Videns- og Teknologicenter for Vindmølleindustri	15,6
3) BIOBIQ møbler til FN Klimakonference 2009 (COP15)	10,0
4) Klimaprojekter i Roskilde-området	10,0
5) Attraktive Virksomheder – viden til Region Sjælland	8,2
Vækstforum Hovedstaden	
1) Wonderful Copenhagen – turismeorganisation	116,1
2) Copenhagen Capacity – investeringsfremmeorganisation	74,5
3) Wonderful Copenhagen – innovation i Hovedstadens turismeindsats	21,8
4) "Fødevarer, Ernæring og Sundhed"	11,7
5) Copenhagen Innovation Center – brugerdreven innovation	9,0
Bornholms Vækstforum	
1) Bornholms Serviceskole	6,6
2) Ud i Naturen	5,0
3) Dansk Videnscenter for Oplevelsesøkonomi (DANVIFO)	1,2
4) Bornholms Erhvervscenter	1,1
5) Tilflytterguide	1,0

råder som fx menneskelige ressourcer, turisme, ny teknologi, innovation mv. Dertil kommer kategorien "andre initiativer".

Innovation og turisme i hovedfokus

Kortlægningen viser, at indsatsområderne "innovation" og "turisme" er topscorerne. Ud af vækstforaenes samlede 2007-investeringer på i alt 1,2 mia. kr. tegner innovation og turisme sig for hhv. 319 mio. og 260 mio. kr. Dette svarer til hhv. 26 og 21 pct. af de samlede investeringer.

Tilsvarende tegner indsatsområderne "menneskelige ressourcer" og "nye virksomheder" (iværksætter) sig for hhv. 17 og 14 pct. af de samlede vækstforainvesteringer i 2007. I faste tal svarer dette til kortere og længerevarende investeringer for hhv. 208 og 178 mio.kr.

Indsatsområdet "ny teknologi" tegner sig for knap 6 pct. svarende til investeringer i størrelsesordenen 73 mio. kr. Ligeledes tegner kategorien "andre initiativer" sig for 14 pct., hvilket i faste tal udgør 174 mio. kr.

Hos Vækstforum Syddanmark afspejler "andre initiativer" langt overvejende satsningen på klyngeudviklingen inden for en række forskellige brancheområder. Når det gælder Hovedstaden, afspejler "andre initiativer" investeringer i investeringsfremmeorganisationen "Copenhagen Capacity" for perioden 2008-2010.

Investeringsfremme

De regionale vækstfora samarbejder om at tiltrække investeringer til alle dele af Danmark. De regionale vækstfora for Nordjylland, Midtjylland og Syddanmark står bag etableringen af "Vestdansk Investeringsfremme". Vestdansk Investeringsfremme er et samarbejde mellem Region Midtjylland, Region Nordjylland og Region Syddanmark samt Danmarks Eksportråd/Invest in Denmark (Udenrigsministeriet).

Vestdansk Investeringsfremme består af 7 projektledere placeret i vestdanske udviklingsmiljøer samt en netværkskoordinator placeret hos Invest in Denmark. Endvidere er der 3 internationale markedscoordinatorer, placeret i henholdsvis USA, Asien og Europa, som har særlig fokus på vestdanske kompetencer. I 2007 har de tre vækstfora samlet været med til at investere knap 20 mio. kr. i Vestdansk Investeringsfremme.

Copenhagen Capacity er Hovedstadens investeringsfremmeorganisation og skal markedsføre regionen internationalt samt rådgive og bistå udenlandske virksomheder, som overvejer at etablere sig eller udvide eksisterende aktiviteter i Hovedstadsregionen. Formålet er at skabe jobs, udvikling og at gøre regionen til den foretrukne placering i Norden. Vækstforum Hovedstaden står bag investeringen på 74,5 mio. kr. til basisfinansieringen af Copenhagen Capacity i perioden 2008-2010. Derudover står Vækstforum Sjælland bag en flerårig samarbejdsaftale med Copenhagen Capacity, der skal sikre tiltrækning af virk-

somheder og investeringer til Region Sjælland. Region Sjælland har endvidere indgået en flerårig aftale med Invest in Denmark (Udenrigsministeriet) om at tiltrække investeringer til regionen.

Yderområder

I det samlede billede tegner "yderområder" sig for ca. 4 pct. af de samlede 2007-investeringerne. Denne andel kan umiddelbart forekomme lav. Med til det samlede billede hører dog også, at igangsatte aktiviteter rubriceret som fx turisme, menneskelige ressourcer, innovation, iværksætter i mange tilfælde også rummer klare "yderområdeeffekter".

Eksempelvis har Vækstforum Nordjylland ikke rubriceret nogle af deres 96 initiativer under "yderområder". Dog ligger det i Vækstforum Nordjyllands erhvervsudviklingsstrategi, at alle projekter i så høj grad som muligt skal have en yderområdeeffekt, idet 63 pct. af strukturfondsmidlerne skal anvendes til aktiviteter, der kommer yderområderne til gavn. Der laves således ikke særlige yderområdeprojekter – derimod projekter, der tilstræber maksimal yderområdeeffekt.

Dertil kommer, at Bornholm – samt områder i Nordjylland, Vestjylland, Sønderjylland, Sydfyn, Langeland, Ærø samt Lolland-Falster og Møn – har status som yderområder. Igangsatte initiativer via fx Vækstforum Bornholm opnår automatisk dermed også yderområdeeffekter. Samlet bidrager dette til en anden fordeling for yderområder end den, der umiddelbart kan læses ud af figur D og E.

For i de fleste vækstfora er det en helt bevidst strategi – og en klar ændring i forhold til tidligere – at der ikke arbejdes med specifikke yderområdeprojekter. I de fleste erhvervsudviklingsstrategier er udvikling af yderområderne integreret i den samlede indsats for regionens erhvervsudvikling. Herved bygges der bro mellem yderområderne og resten af regionen, så der skabes gode rammer for vækst overalt.

Regionerne vil løbende teknisk beregne, hvor store andele af de forskellige projekter der kommer yderområderne til gavn, for at kunne leve op til kravet om, at 35 pct. af de strukturfondsfinansierede midler skal komme yderområderne til gavn.

Geografisk fordeling af investeringerne

Ses der på de regionale vækstforas samlede investeringer rent geografisk, tegner Vækstforum Midtjylland sig for de største investeringer. I alt var Vækstforum Midtjylland i 2007 med til at sikre flerårige investeringer til regional erhvervsudvikling for i alt 386 mio. kr. En stor del af investeringerne afspejler blandt andet flerårige megasatsningerne inden for områder som "erhverv og sundhed", "fødevarer" samt "energi og miljø", jf. figur E.

Akkurat som det er tilfældet hos de andre vækstfora, er størstedelen af Vækstforum Midtjyllands 2007-investeringer flerårige og rækker bl.a. frem til 2009 og 2010. Søjlerne i figur E viser der-

for, hvor mange midler de enkelte vækstfora i løbet af 2007 har disponeret til flerårige investeringer i regional erhvervsudvikling. Søjlerner i figur E afspejler således ikke, hvor mange midler de seks regionale vækstfora har til rådighed i 2007. En gennemgang af de seks vækstforas økonomiske ramme i 2007 fremgår af figur F og G side 34 og 36.

Som det ses af figur E har vækstforaene for Midtjylland, Hovedstaden og Nordjylland i 2007 har disponeret flest midler. De tre vækstforas investeringer rækker ud over den ramme, som hvert af vækstforaene har til rådighed i 2007. Anderledes forholdet det sig med Syddanmark, Sjælland og Bornholm, der i 2007 har disponeret færre midler, end det enkelte vækstforums ramme giver mulighed for. Det betyder samtidigt, at vækstforaene i Syddanmark, Sjælland og Bornholm fx i 2008 har adgang til at disponere flere midler.

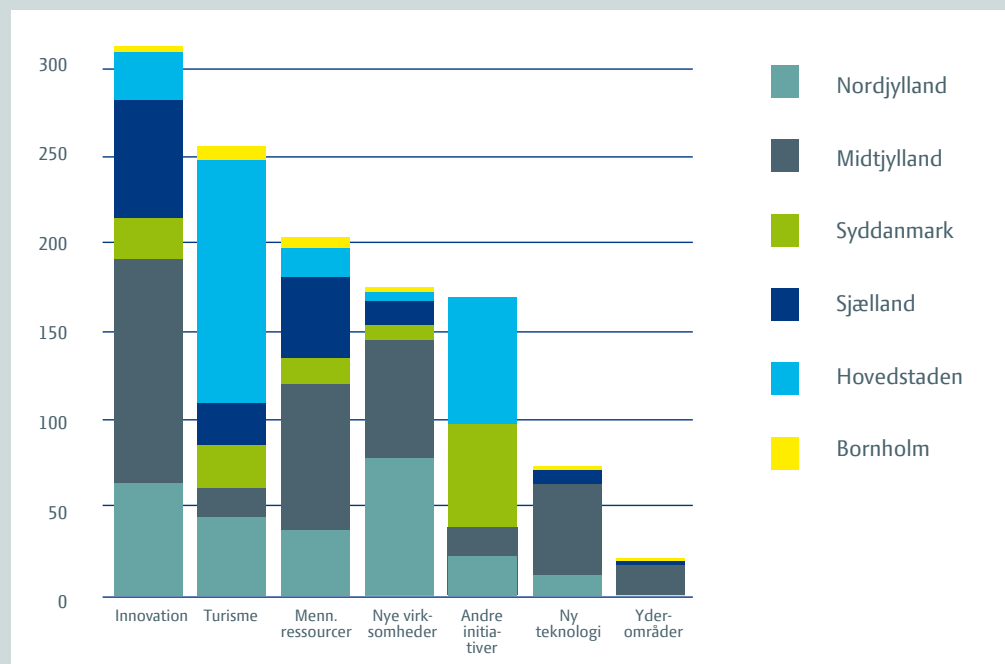
Effekter af 2007-investeringerne

Vækstforaenes 2007-investeringer skal alle være med til at sikre regional udvikling, vækst og beskæftigelse i løbet af de kommende år. Dog vil der – afhængigt af initiativernes karakter – stadig gå et stykke tid, før det bliver muligt at måle effekterne af de igangsatte initiativer.

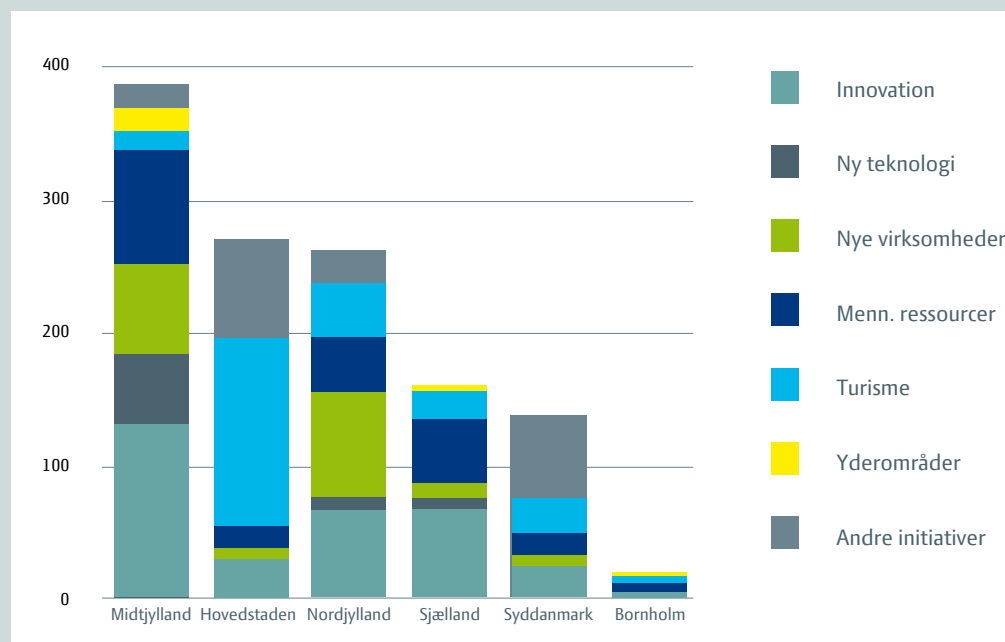
Alle vækstfora har i forbindelse med investeringerne opstillet resultatmål for de forskellige indsatser og de igangsatte initiativer. Resultatmålene vil løbende blive anvendt, efterhånden som de enkelte initiativer udrulles og gennemføres.

Resultat- og effektmål indgår også i de regionale partnerskabsaftaler, som de seks vækstfora har indgået med regeringen medio 2007. Partnerskabsaftalerne skal sikre optimalt samspil i forhold til de initiativer som regeringen har igangsat i forlængelse af Globaliseringsrådets arbejde.

Figur D. 2007-investeringer opdelt efter indsatsområder (mio. kr.)

Figur E. 2007-investeringer opdelt efter geografi (mio. kr.)

En oversigt over vækstforænes 2007-investeringer fremgår af bilag 1, side 38

3 Eksempler på igangsatte initiativer

De seks regionale vækstfora har i 2007 været med til at igangsætte over 280 konkrete erhvervsudviklingsinitiativer, der skal være med til at sikre regional udvikling, vækst og beskæftigelse i løbet af de kommende år.

Størstedelen af initiativerne er flerårige og rummer investeringer via de seks regionale vækstfora for over 1,2 mia. kr. De over 280 igangsatte initiativer spreder sig over indsatsområder som:

1. Innovation
2. Anvendelse af ny teknologi
3. Nye virksomheder / iværksætteri
4. Menneskelige ressourcer
5. Turisme

De følgende sider rummer 17 eksempler på hvilke erhvervsudviklingsaktiviteter de seks regionale vækstfora har været med til at sikre finansiering til i løbet af 2007. Eksemplerne viser, hvordan regioner, kommuner, stat og private virksomheder i forskellige sammenhænge og i fællesskab er med til at sikre investeringer, der skal bidrage til målet om, at Danmark også fremover placerer sig blandt de lande, hvor det er bedst at bo leve og arbejde.

3.1 Innovation

NORD

1. Nordjysk H2FC Center – Aalborg Universitet

Vækstforum Nordjylland støtter forskning i brint og brændselsceller som fremtidens energibærere. Vækstforum er derigennem med til at sikre sammenhæng mellem forskning, udvikling og udbredelse af brintteknologier på markedet.

I laboratoriet på Institut for Energiteknik på Aalborg Universitet står en lille blå bil. Til forveksling ligner den en af de små Smart Cars, som bliver mere og mere almindelig i bybilledet i de europæiske byer. Men de to biler adskiller sig væsentligt fra hinanden. Den blå bil kører på brint og belaster ikke miljøet i nær samme grad som en almindelig benzindrevet bil.

”Udvikling af hybrid køretøjsteknologi baseret på brændselsceller” indgår som et af de fire hovedområder, der arbejdes med hos Nordjysk Brint- (H2) og Brændselscelle- (FC) center på Aalborg Universitet. Vækstforum Nordjylland står bag etableringen af det nordjyske H2FC-center, der gennem konkrete forsknings- og udviklingsaktiviteter skal styrke og udbygge de kompetencer, der findes i Nordjylland inden for brint- og brændselscelleteknologi. Centret skal samtidig være med til at finde nye og alternative måder at producere varme og elektricitet gennem anvendelse af brint og brændselsceller. Konkret er formålet at udvikle nøgleteknologier inden for vedvarende energi på områder, hvor Nordjylland har særlige muligheder for erhvervsudvikling.

Allerede i dag udgør brint et konkurrencedygtigt alternativ til almindelige batterier. Eksempelvis som nødstrømsanslæg til bredbåndcentraler, hvor man har brug for strøm til at holde internetforbindelsen kørende under strømsvigt. Det primære her er ikke miljøgevinster, men derimod sikringen af tekniske løsninger, der sikrer energisikkerhed, når almindelig strømforsyning svigter.

Brint er ikke i sig selv en energikilde, men kan fremstilles på basis af bæredygtige energikilder som biomasse, vind og sol. På lidt længere sigt kan brint anvendes til at erstatte de eksisterende energiforsyningssystemer, hvor man i dag bruger olie, naturgas og kul, til produktion af elektricitet og varme. Eksempelvis til biler, men også til opvarmning af huse, hvor der allerede i dag arbejdes på forsøgsbasis med mikrokraftvarmeanlæg, der ved hjælp af brint sørger for at levere varme til radiatorerne. ”Husstandsmikrokraftvarme baseret på brændselsceller” udgør derfor et andet hovedområde for arbejdet hos Nordjysk H2FC Center.

H2FC Centrets arbejde med udvikling af brint- og brændselscelleteknologi spås stor afsmittende virkning på flere niveauer i resten af Region Nordjylland. Eksempelvis ønsker Frederikshavn, at byens energiforbrug i 2015 udelukkende er baseret på vedvarende energikilder. Frederikshavn er således oplagt til at demonstrere og synliggøre de energiteknologier, som bl.a. Nordjysk H2FC Center på Aalborg Universitet arbejder med. Dermed også anvendelsen af brint som et brugbart alternativ til de energiformer som traditionelt anvendes i dag – i virksomhederne såvel som de private husholdninger.

H2FC Centrets aktiviteter gennemføres i samarbejde med et netværk med deltagelse af SerEnergy (stakteknologi), Dantherm Air Handling A/S (komponenter til brændselscellesystemer), Sin-

tex A/S (udvikling af nye materialer til fremstilling af brændsels-celler), Cemtec (innovationsmiljø inden for brintteknologi) samt Frederikshavn Forsyning A/S.

Finansiering

Nordjysk H2FC Centrets aktiviteter gennemføres i perioden 2007-2010 og har en samlet ramme på 34,9 mio. kr. Heraf bidrager Vækstforum Nordjylland med 13,7 mio. kr., der finansieres via EU's Regionalfond. Den øvrige finansiering tilvejebringes via virksomhedsfinansiering samt staten (bl.a. Energistyrelsens Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP)).

SYD

2. Plast Center Danmark

Plast Center Danmark assisterer virksomheder med rådgivning omkring anvendelse af plastmaterialer. Midler fra vækstforum skal være med til at styrke modningen af Syddanmarks "plastklynge".

Vækstforum Syddanmarks erhvervsudviklingsstrategi prioriterer klyngeudvikling som et af de centrale indsatsområder. Satsningen på klynger skal være med til styrke erhvervsudviklingen på områder, hvor regionen besidder særlige kompetencer og potentialer. For Syddanmark har tidligere analyser identificeret en spirende plastklynge, der rummer potentiale for yderligere udvikling. Vækstforum Syddanmark har i 2007 derfor været med til at sikre en flerårig investering til Plast Center Danmark, der skal fremme og innovere brugen af plastmaterialer i virksomhederne.

Plast Center Danmark rådgiver og assisterer danske virksomheder i spørgsmål om fremstilling, anvendelse, salg og genbrug af plastmaterialer. Plast Center Danmark blev etableret i 2003 som erhvervsdrivende fond og varetager analyseudviklingsservice- og formidlingsopgaver for virksomheder, der arbejder inden for eller med relation til plastområdet. Centrets centrale opgaver omfatter blandt andet simulation og accelererede afprøvninger af plastmaterialers resistens, påvirkninger fra kemikalier, UV-belysning, ozon, korrosion, ældningsprocesser, miljøvenlighed, materialeprøvning samt genanvendelsesmuligheder. Det praktiske arbejde i forbindelse med disse opgaver løses på laboratorierne ved Aalborg Universitet Esbjerg, som centeret samarbejder med.

Investeringen til Plast Center Danmark skal frem til 2010 være med til at sikre videreudviklingen og modningen af den spirende plastklynge, som eksisterer i Region Syddanmark. For at styrke udviklingen af plastklyngen vil der frem til 2010 blive igangsat en række plasttekniske projekter baseret på behovsdriven og innovativ anvendelse af nye plastprodukter inden for bl.a. kompositter, emballage, solcellepaneler, byggematerialer mv.

Samtidig skal Plast Center Danmark indgå i forsknings- og udviklingsprojekter i samarbejde med virksomheder inden for plastbranchen, formidle den nyeste viden inden for plastteknologi til virksomheder gennem bl.a. kurser, konferencer, temadage, hjemmeside m.v. samt tilbyde efteruddannelse af medarbejdere på alle niveauer i form af såvel standard- som virksomhedstilpassede kurser.

Plast Center Danmark bygger på en bred virksomhedsinvolvement og påregner deltagelse fra over 50 syddanske virksomheder i forbindelse med afviklingen af projektaktiviteterne frem til 2010.

Finansiering

Plast Center Danmarks aktiviteter i forbindelse med innovativ og behovsdriven anvendelse af nye plastformer har en samlet ramme på 7,9 mio. kr. Heraf bidrager Vækstforum Syddanmark med 5,9 mio. kr., der finansieres via midler fra Region Syddanmark, EU's Regionalfond og Socialfond.

HOVEDSTADEN

3. Medicon Valley Alliance - life science ambassadør program

Øresundsregionen hører til blandt Europas førende regioner inden for bio- og medikoteknologi. For at styrke klyngens vækst yderligere er Vækstforum Hovedstaden og Sjælland gået med i finansieringen af et ambassadørprogram, der skal profilere Medicon Valley globalt.

I Hovedstadsregionen samt Malmø- og Lundområdet arbejder et meget stort antal virksomheder med forskning, udvikling og produktion inden for bio- og medikoteknologi. Medicon Valley er samtidigt navnet på den "bioregion" på begge sider af Øresund, som udspringer af de bioteknologiske aktiviteter.

Koncentrationen af aktører i Øresundsregionen, der beskæftiger sig med bioteknologi i området skaber et frugtbart miljø for såvel uddannelsesinstitutioner som erhvervslivet, hvor både de store multinationale selskaber og de små forskningsvirksomheder er godt repræsenteret. Sammen med Paris, Stockholm-Uppsala, Basel-Strasbourg og Cambridge-Oxford er Medicon Valley i dag blandt de fem største bio- og medikoteknologiske regioner i Europa og omfatter industri, universiteter, hospitaler, forskerparke, innovationsmiljøer, investorer og forretningsservice.

Medicon Valley Alliance (MVA) er en medlemsfinansieret netværksorganisation og tæller alle relevante sundhedsfakulteter, sundhedsorganisationer og virksomheder i Øresundsregionen. Organisationens opgave er at forbedre rammerne for forskning og udvikling, teknologioverførsel, innovation samt biotekvirksomhedernes adgang hertil.

Samtidigt arbejder MVA for at synliggøre og profilere Medicon Valley i udlandet. For at styrke Medicon Valleys i udlandet har MVA etableret strategiske partnerskaber med andre life-science regioner i Fjernøsten, Europa og Nordamerika. Partnerskaberne udvikles primært gennem et tre-årigt ambassadørprogram, hvor der sker en udveksling af "life-science ambassadører" mellem partnerregionens klyngeorganisation og MVA.

I alt arbejdes der med ti samarbejdsregioner, som bl.a. omfatter Hong Kong, Kobe (Japan), München, Oxford-Cambridge, Vancouver samt Silicon Valley i Californien. Når de udstationerede ambassadører forankres i en allerede etableret klyngeorganisation i udlandet, sikres en langt mere direkte adgang til de private og offentlige samarbejdspartnere, klyngeorganisationen har i det pågældende land.

MVA's "life-science ambassadørprogram" omfatter endvidere relevante aktører i Region Sjælland og afvikles i perioden 2008-2010. Programmet skal styrke international branding og anerkendelse af Medicon Valley som et knudepunkt for life science og sikre større mulighed for tiltrækning af kompetent arbejdskraft. Derdover skal programmet være med til at etablere strukturerede udvekslingsprogrammer for universiteter, hospitaler og selskaber og øge de udenlandske investeringer i Medicon Valley samt sikre international erfaring til de udsendte ambassadører, der efterfølgende kan anvendes i Øresundsregionen.

Finansiering

MVA's "life-science ambassadør program" har et samlet budget på 28,5 mio. kr., der finansieres med en tredjedel fra henholdsvis private parter, EU's Interreg IV-program samt Region Hovedstaden, Region Sjælland og Region Skåne. Vækstforum Hovedstaden og Vækstforum Sjælland har med investeringer på i alt 6,4 mio. kr. i 2007 været med til at sikre fundamentet for ambassadørprogrammet.

SJÆLLAND

4. Fra forskningsbaseret viden til vækst i virksomheder – partnerskab med RISØ

Ny forskning inden for energi, miljø- nano- og medikoteknologi, skal ud og arbejde i de sjællandske virksomheder. RISØ står bag satsningen – sammen med vækstforum.

Vækstforum Sjællands erhvervsudviklingsstrategi understreger behovet for at styrke forskningsdrevet innovation i regionens virksomheder samt forbedre rammerne for innovation mellem virksomheder og videninstitutioner. Dermed også sikre en langt bedre formidling af den nyeste viden om og værktøjer til innovation i samarbejde med eksisterende rådgivningssystemer.

For at sikre rammerne for dette samspil har Vækstforum Sjælland søsat initiativet "Fra forskningsbaseret viden til vækst i virksomheder". Initiativet er forankret hos Forskningscenter RISØ/DTU og skal i perioden 2007-2010 sikre de sjællandske virksomheder adgang til den nyeste forskningsbaserede viden som et led i virksomhedernes arbejde med innovation, produktudvikling og anvendelse af ny teknologi indenfor fire områder:

- 1) Bæredygtig energi og miljøteknologi skal forbedre innovativt samspil mellem virksomheder, RISØ og andre aktører, der opererer inden for vedvarende og bæredygtig energi og miljøteknologi. Navnlig Risøs forskningskompetencer inden for vind, biobrændsel, plasticsolceller, brint, optisk måling af forbrændingsprocesser og lysdioder danner afsæt for dette samspil om innovation.
- 2) Moderne materialer og nanoteknologi baserer sig på RISØ's forskningskompetencer inden for kompositmateriale, glas- og kulfiberkompositter samt nanoteknologi til fx smuds- og vandafvisende overflader.
- 3) Medikoteknologi skal forbedre samspil og innovation mellem virksomheder, de sjællandske sygehuse, Risø og andre parter, der arbejder indenfor medikoteknologi. RISØ's kompetencer på området er tværfaglig forskning inden for diagnostik og sygdomsbehandling baseret på lægeligt samarbejde.
- 4) Behovsdreven, teknologisk innovation skal være med til at sænke tærsklen for virksomheders opsøgning af viden i videninstitutioner og generere konkrete innovationsprojekter. Projektet vil foregå gennem en netværksbaseret tilgang til innovation, hvor Risøs forretningsudviklere med afsæt i Risøs teknologiske kompetencer opbygger eksterne netværk for innovation, bl.a. gennem innovationsworkshops. Risø og relevante virksomheder vil i fællesskab sammen identificere nye forretningsmuligheder for virksomheden ud fra et veldefineret teknologisk problem.

Finansiering

"Fra forskningsbaseret viden til vækst i virksomheder" har en samlet ramme på 23,4 mio. kr. for perioden 2007-2010. Heraf bidrager Vækstforum Sjælland med i alt 22,3 mio. kr., der finansieres af Region Sjælland.

5. Smart House

Fremtidens hus er intelligent, fleksibelt, energineutralt og bygget af nye materialer. Det er visionen bag pilotprojektet "Smart House", som Vækstforum Nordjylland, Aalborg Universitet og den nordjyske byggesektor står bag.

Byggesektoren i Nordjylland sikrer jobs til over 16.000 ansatte i virksomheder, der lever af at udvikle og producere byggematerialer. Byggesektoren er samtidig genstand for megen forskning på Aalborg Universitet; nye materialer, nanoteknologi, konstruktioner, forsyning, vedvarende energi, energieffektivitet, design, informationsteknologi mv.

Byggesektoren er samtidigt et af de klyngeområder, som Vækstforum Nordjylland har peget på i sin erhvervsudviklingsstrategi. Producenter, forskere og andre aktører inden for byggesektoren har derfor startet "Smart House", der fremover skal styrke innovation og produktudvikling i den nordjyske byggesektor.

Initiativet "Smart House" er forankret på Aalborg Universitet som pilotprojekt. Projektets vision er at skabe et forsknings- og udviklingsmiljø, der sikrer udvikling af nye byggekoncepter, -produkter og forretningsmodeller for byggeindustrien i Nordjylland. Via fysiske og virtuelle demonstrationsbyggerier skal "Smart House" samtidig fungere som globalt udstillingsvindue for nordjyske virksomheder og kompetencer inden for byggesektoren.

Som partnerskab skal "Smart House" bl.a. frembringe nye, intelligente byggekoncepter og dynamiske bygningsmaterialer kombineret med intelligent styring, der både er forretningsmæssigt rentable og værdiskabende for alle parter i byggeprocessen. "Smart House" skal dernæst sikre slutbrugere nye bygningsmæssige oplevelser samt økonomiske gevinster i form af bl.a. bedre ressourceudnyttelse, energineutrale og fleksible huse.

Som led i initiativet skal der etableres et eksperimentarium, hvor nordjyske virksomheder og forskere kan afprøve og visualisere nye koncepter i byggesektoren samt nye globale forretningsmodeller. Afprøvning og visualisering sker med udgangspunkt i byggeindustrien og det, som byggeindustrien kan i dag og skal kunne i fremtiden.

Finansiering

Pilotprojektet "Smart House" gennemføres over ét år. Projektets samlede ramme er 1,5 mio. kr. Heraf har Vækstforum Nordjylland bidraget med 1,1 mio. kr., finansieret af Region Nordjylland.

6. Demonstrationsprojekt med 2. generations biodiesel

Afprøvning i stor skala skal udvikle et marked for 2. generations biobrændstof og samtidig give et væsentligt bidrag til, at Danmark kan indfri sine internationale forpligtelser på transportområdet.

Klimaudfordringerne gør, at Danmark de kommende år står over for store omlægninger i energiforbruget. Bl.a. lægger EU-Kommissionens udkast til klima- og energipakke (fra januar 2008) op til, at mindst 10 pct. af medlemslandenes samlede benzin- og dieselforbrug i 2020 skal tilvejebringes via forskellige former for biobrændstoffer. Allerede fra 2010 lægges der i Danmark op til en tvungen iblanding af biobrændstoffer dækkende 5,75 pct. af energiforbruget i transportsektoren. Kravet om tvungen iblanding af biobrændstoffer indgår samtidigt i Danmarks Kyoto-reduktionsforpligtelser frem til 2012.

Mens råstofferne til såkaldt 1. generations-biobrændstoffer kritiseres for at belaste udbuddet af korn og andre fødevarer, er 2. generation baseret på restprodukter. DAKA Biodiesel a.m.b.a. i Region Midtjylland har som den første danske virksomhed etableret et 2. generations fabriksanlæg. Fabriksanlægget har en produktionskapacitet på 55 mio. liter biodiesel årligt. Produktet baserer sig på animalsk fedt, som er et affaldsprodukt fra slagterierne og primærlandbruget. Produktet har en meget fordelagtig miljø- og klimaprofil.

DAKA Biodiesel har selv afholdt hele anlægsinvesteringen på ca. 180 mio. kr. Blandt andet på grund af afgiftsproblematikken har det imidlertid været vanskeligt for virksomheden at få etableret et marked for produktet i Danmark.

Vækstforum Midtjylland er på denne baggrund gået sammen med Oliebranchen i Danmark og DAKA Biodiesel om at igangsætte et storskalademonstrationsprojekt. I projektet skal olieselskabernes lager- og distributionsanlæg i Århus tilpasses og udbygges, så det er i stand til at håndtere det nye produkt. Herefter skal den almindelige dieselolie erstattes med en forsøgsblanding tilsat 5 pct. biodiesel på i første omgang 65 tankstationer i Århusområdet. Den mængde diesel, der omsættes i projektet, svarer til ca. en tredjedel af regionens samlede dieselforbrug.

Iblanding af 5 pct. biodiesel er uproblematisk for motorejerne, fordi det generelt er accepteret af motorfabrikanterne og ikke forringer garantiforhold o. lign. Det giver imidlertid en række tekniske og logistiske udfordringer for olieselskaberne, blandt andet fordi biodiesel har andre fysiske og kemiske egenskaber end traditionel diesel. Derudover skal også et antal busselskaber i regionen køre på biodiesel. Her bliver der tale om mere kontrollerede forsøg, hvor der også eksperimenteres med højere iblandingsprocenter.

Samlet set skal projektet bidrage med vigtige erfaringer med lagring, blanding, distribution og anvendelse af 2. generations biobrændstoffer i stor skala. Projektet kan således sikre en mere problemfri implementering af EU's målsætninger og giver i sig selv et reelt bidrag til at øge andelen af vedvarende energi på transportområdet og til at reducere CO2 udledningen. Dertil kommer en række afledte effekter på erhvervsudviklingen, ved at sådanne anlæg etableres og drives i regionen.

Demonstrationsprojektet med 2. generations biodiesel indgår som et led i den "megasatsning inden for energi og miljø", som Vækstforum Midtjylland har igangsat. Megasatsningen bygger på det stigende marked for effektive energi- og miljøteknologiske løsninger samt Region Midtjyllands erhvervsmæssige styrkepositioner på området. Vækstforum Midtjylland har i 2007 og 2008 investeret 53 mio. kr. til initiativer under megasatsningen, og der lægges op til en længerevarende indsats.

Finansiering

Demonstrationsprojektet med 2. generations biodiesel har en samlet ramme på 20 mio. kr. Heraf bidrager Vækstforum Midtjylland med 5 mio. kr., der finansieres af Region Midtjylland. Dernæst har staten via Færdselsstyrelsens forsøgsordning for biodiesel investeret ca. 15 mio. kr. i initiativet.

HOVEDSTADEN

7. Klyngeudvikling – "Fødevarer, ernæring og sundhed"

Livsstilsændringer og intensiveret fokus på sygdomsforebyggelse gør fødevarer, ernæring og sundhed til en af fremtidens "mildindustrier". Vækstforum Hovedstaden er partner i et initiativ, der skal styrke danske virksomheders position på området.

Fremtidens udfordringer på fødevarer- og sundhedsområdet handler i stadig større grad om forbrugernes krav til livsstil, sundhed og miljø. Endvidere er der et pres via stigningen i samfundets sundhedsomkostninger samt behov for nye løsninger på sygdomsbehandling. Udfordringerne kan dog vendes til nye muligheder, produkter og succeser gennem ny viden, der kan være med til at løse fremtidens sundhedsproblemer.

Øresundsregionen har en af Europas stærkeste fødevarerkluser, der rummer alle elementerne i værdikæden "fra jord til bord". Dertil kommer Øresundsregionens position som en af Europas førende kluser inden for lægemiddel- og medicindustrien. Endvidere er der en veludbygget offentlig sektor med hospitaler og universiteter med egne forskningsmæssige styrkepositioner.

Vækstforum har i 2007 derfor bidraget med over 11 mio. kr. som grundlag for en større klyngeindsats inden for "fødevarer, ernæring og sundhed". Projektets mål er, at Region Hovedstaden

/ Øresundsregionen i 2015 er blandt verdens førende inden for samspillet mellem fødevarer, ernæring og sundhed.

Projektet skal bidrage til denne udvikling ved at udvide det Øresundsregionale vækstcenter til at omfatte samarbejde mellem fødevarer-, medico- og biotek/pharmasektoren i Hovedstadsregionen. Herigennem skal regionens forsknings- og erhvervskompetencer udnyttes optimalt med fokus på velsmagende fødevarer som sygdomsforebyggelse, behandling samt relationen mellem fødevarer og anvendelsen af lægemidler. Dette skal ske ved

- 1) at styrke samarbejdet mellem universiteter, virksomheder og sundhedsvæsen for at fremme innovation og vidensdeling mellem aktørerne,
- 2) at sikre formidling af viden, kompetenceudvikling og tilknytning mellem virksomheder og forskningsmiljøer inden for fødevarer og biotech/pharma,
- 3) at opnå regional og international synlighed af Øresundsregionen som førende videnscenter på fødevarer-, ernærings- og sundhedsområdet,
- 4) at sikre velkvalificeret arbejdskraft og investeringer i regionen, og
- 5) at fungere som central bidragsyder til den faglige og offentlige debat i Øresundsregionen om fødevarer, ernæring og sundhed, herunder lægemiddelanvendelse i forbindelse med fødevarer.

Klyngeprojektet "Fødevarer, ernæring og sundhed" er flerårigt og er forankret hos Øresund Food Network, der samler virksomheder og forskningsinstitutioner på fødevarerområdet. Øvrige partnere i projektet er Fødevarerindustrien (Dansk Industri), Landuniversitetet, Lunds Universitet, Medicon Valley Alliance, BioLogue, Københavns Universitet – LIFE, Københavns Universitet – DFU, Copenhagen Capacity, Region Skåne og Region Hovedstaden.

Finansiering

Den samlede ramme for "Fødevarer, ernæring og sundhed" er 15,8 mio. kr. Heraf bidrager Vækstforum Hovedstaden med 11,8 mio. kr., der finansieres gennem midler fra Region Hovedstaden samt EU's Regionalfond. Den resterende del finansieres gennem klyngeindsatsens øvrige partnere.

3.3 Nye virksomheder/ iværksætteri

MIDT

8. StartMidt – for vækstiværksættere

Vækstforum Midtjylland har været med til at bevilge 35 mio. kr. til StartMidt, der skal være med til at fordoble andelen af vækstiværksættere frem mod 2015.

Hvert år etableres 3.000 virksomheder i Region Midtjylland, og tendensen er stigende. De nye udfordrer de bestående virksomheder og presser dem til at nytænke og udvikle sig til gavn for regionens samlede innovations- og konkurrenceevne. En lille gruppe af de nystartede virksomheder præsterer markant større resultater end gennemsnittet. Disse vækstiværksættere skaber - trods deres begrænsede antal - en meget stor del af den samlede vækst i de nye virksomheder i regionen.

En af målsætningerne i Midtjyllands erhvervsudviklingsstrategi er at fordoble andelen af vækstiværksættere fra 4 til 8 pct. frem til 2015. På den baggrund har Vækstforum Midtjylland været med til at investere 46 mio. kr. i StartMidt, der er et udviklingsprogram for ambitiøse iværksættere. StartMidt gennemføres i 2008 og 2009 og skal tilbyde højt specialiseret privat rådgivning, vækstgrupper og specialiserede netværk som nogle af de tilbud, der skal være med til at sikre flere vækstiværksættere i regionen.

Vækstvirksomheder er defineret som virksomheder, der 5 år efter etableringen har mere end 5 ansatte og en omsætning på mindst 5 mio. kr. Herudover skal virksomheden have opnået en gennemsnitlig vækst i antal ansatte og omsætning på mindst 60 pct. fra etableringsåret og 5 år frem.

StartMidt er udviklet af en række erfarne aktører på iværksætterområdet og bygger på både danske og internationale erfaringer med support til de mest ambitiøse iværksættere. Som led i StartMidt vil midtjyske vækstiværksættere kunne købe målrettet privat specialistrådgivning for op til 10.000 kr. med fuld finansiering, så det bliver gratis for iværksætterne. Efter etablering af virksomheden kan iværksætteren købe privat rådgivning for yderligere 40.000 kr., hvoraf iværksætteren selv skal betale halvdelen. Rådgivningstilbuddene kan omfatte forretningsudvikling, internationalisering, teknologi, idebeskyttelse, finansiering, kapitalforhold mv. og tager udgangspunkt i iværksætterens behov.

StartMidt forankres hos Væksthus Midtjylland og gennemføres i samspil med de lokale erhvervsråd, iværksættercentre, udviklingsparker, forskerparker, innovationsmiljøer og andre, som har kontakt med iværksættere. Derigennem etableres et sammenhæn-

gende erhvervsservicesystem, som også kan give adgang til højt specialiserede og målrettede tilbud til eliten blandt iværksætterne.

Væksthus Midtjylland, der blev etableret i april 2007 af staten og de midtjyske kommuner, har til huse i Aarhus og Herning. Væksthusenes specialiserede rådgivning til vækstiværksættere supplerer kommunernes lokale erhvervsservice, der tilbyder bred vejledning til alle typer af iværksættere

Finansiering

Den samlede ramme for StartMidt er 46 mio. kr. og dækker perioden 2008-2009. Heraf bidrager Vækstforum Midtjylland med 35,3 mio. kr., der finansieres gennem via Region Midtjylland (18,2 mio. kr.) samt EU's Regionalfond (14,4 mio. kr.) og Socialfond (2,7 mio. kr.).

HOVEDSTADEN

9. Fashion Accelerator

Erhvervsudviklingsstrategien for Region Hovedstaden prioriterer bl.a. modebranchen, vækstiværksættere samt vækstorientering af små og mellemstore virksomheder. Dette er samtidigt baggrunden for Vækstforum Hovedstadens investering i initiativet Fashion Accelerator.

Mode udgør et af Danmarks store og voksende eksporterhverv. Mode udgør samtidigt en af de brancher, der bidrager med den højeste værdiskabelse pr. medarbejder i OECD. En analyse fra FORA* peger samtidig på mode som en af Danmarks nationale klynger. Virksomhederne i Midtjylland er særligt en af forklaringerne på, at mode er et af Danmarks store og voksende eksporterhverv, mens en stor del af branchens designdrejede virksomheder – og dermed det potentielle vækstlag – befinder sig i Hovedstadsregionen.

Flere undersøgelser peger på behovet for at udvikle branchens netværk og samarbejde samt for at styrke de forretningsmæssige kompetencer blandt de mange mindre og nyetablerede virksomheder i modebranchen. Dermed også mulighederne for at kunne tiltrække den kapital, der er forudsætningen for, at modevirksomhederne sikres adgang til den vækst, der ligger på eksportmarkederne.

Projektets formål er at styrke modebranchens internationalisering via innovative netværk og derved styrke Danmarks designprofil. Fashion Accelerator skal sikre nyttiggørelse og udvikling af modebranchens rammevilkår i forhold til både uddannelse og eksport og derved også understøtte vækstpotentialet i de mange mindre, kreative modevirksomheder.

Projektets indhold er dannelsen af netværk mellem modevirksomheder i Region Hovedstaden og Region Midtjylland samt et

internationalt best practice forløb i fashion management på European School of Economics i London.

Projektet er målrettet små og mellemstore virksomheder i modebranchen. Fashion Accelerator tilbyder konkrete vækstforløb efter screening af kvalificerede deltagere og deltagende mentorer samt en række skræddersyede netværksaktiviteter og kompetenceforløb .

Væksthus Hovedstadsregionen står bag projektet i samarbejde med Væksthus Midtjylland, Dansk Tekstil & Beklædning, Danish Fashion Institute m.fl.

Finansiering

Den samlede ramme for Fashion Accelerator er 14 mio. kr. Halvdelen finansieres via EU's Regionalfond (konkurrenceudsatte midler), der medfinansieres af staten, samt ca. 3 mio. kr. fra Region Hovedstaden og Region Midtjylland (i forholdet 2:1).

* FORA er Erhvervs- og Byggestyrelsens enhed for erhvervsøkonomisk forskning og analyse

3.4 Menneskelige ressourcer

MIDT

10. KompetenceMIDT

Udfordringerne på det midtjyske arbejdsmarked er stadig stigende kompetencekrav og øget konkurrence om arbejdskraften fremover. Den midtjyske kompetenceplatform skal ruste virksomhederne hertil.

”Uddannelse og kompetence” udgør et centralt satsningsområde i erhvervsudviklingsstrategien for Region Midtjylland. Satsningen skal sikre, at arbejdsstyrken i Region Midtjylland har et højt uddannelses- og efteruddannelsesniveau.

Som en del af satsningen har Vækstforum Midtjylland været med til at etablere den midtjyske ”Kompetenceplatform”. Kompetenceplatformen er forankret hos Væksthus Midtjylland, der som operatør skal være med til at sikre et effektivt match mellem udbud og efterspørgsel efter uddannelse samt et stærkt samspil om vedvarende kompetenceudvikling i virksomhederne. Projektets effekter er således igangsættelse af både mere og bedre efteruddannelse for især de små og mellemstore virksomheder i regionen.

Den midtjyske kompetenceplatform er toårig og samler en bred gruppe af aktører, som alle spiller en central rolle for denne indsats i forpligtende partnerskaber. Ud over uddannelsesinstitutionerne involverer projektet også erhvervsfremmeaktører, beskæftigelsessystemet og arbejdsmarkedets parter.

Aktørerne er organiseret i seks lokale konsortier, der på baggrund af en intensiveret opsøgende indsats på virksomhederne – udført af et bredt netværk af konsulenter med indgående viden om det regionale erhvervsliv og arbejdsmarkeds behov – skal tilbyde mere fleksible og målrettede uddannelses tilbud. I forbindelse med et konsulentbesøg får virksomhederne således adgang til alle de deltagende uddannelsesinstitutioners uddannelsesmuligheder.

De seks konsortier tilbyder ligeledes uddannelsesplanlægning, planlægning og iværksættelse af konkrete uddannelsesaktiviteter samt netværksaktiviteter for virksomheder, der ønsker at samarbejde eller bruge hinandens erfaringer i forhold til kompetenceudvikling af medarbejderne. Endelig knyttes der til projektet et korps af såkaldte ”learning angels”, der

med rod i de faglige organisationer skal arbejde med at motivere virksomhedernes medarbejdere til efteruddannelse.

Finansiering

Den samlede ramme for den midtjyske kompetenceplatform er 50 mio. kr. og dækker perioden 2008-2009. Vækstforum Midtjylland er med til at sikre hele beløbet, der finansieres via Region Midtjylland (20 mio. kr.) samt EU's Socialfond (30 mio. kr.).

SYD

11. Sygefravær og sundhed på arbejdspladsen

Sygefravær koster - både for medarbejder, arbejdsgiver og samfund. ”Sygefravær og Sundhed på Arbejdspladsen” skal hjælpe syddanske virksomheder til at reducere sygefraværet blandt de ansatte.

Flere steder i Danmark ligger sygefraværet på et relativt højt niveau. Med stigende mangel på og problemer med at tiltrække arbejdskraft er der derfor gode grunde til at sætte ind og reducere sygefraværet. I Region Syddanmark har Aabenraa, Tønder, Haderslev og Sønderborg kommuner via Projektcenter Sønderjylland sammen med de lokale beskæftigelsesråd derfor søsat projektet ”Sygefravær og Sundhed på Arbejdspladsen”.

I perioden 2008-2010 skal projektet via kompetenceudvikling af og netværksdannelse blandt aktørerne bidrage til at mindske sygefraværet, styrke fastholdelsen af medarbejdere, fremme tilbagevenden til arbejdsmarkedet samt fremme sunde arbejdspladser i bl.a. den sønderjyske del af Region Syddanmark.

”Sygefravær og Sundhed på Arbejdspladsen” gennemføres i tæt samarbejde med Green Network, der også indgår som projektpartner. Green Network er et netværk mellem kommunerne i Vejle, Kolding, Horsens, Fredericia, Hedensted samt Middelfart og ca. 300 virksomheder, der ønsker at påtage sig et samfundsmæssigt ansvar, der går længere end lovgivningen kræver. Netværket arbejder således med medlemmernes samfundsansvar og konkurrenceevne gennem en indsats inden for miljø, arbejdsmiljø, socialt engagement og sundhedsfremme.

Fokus i begge projekter er at styrke samarbejdet mellem private og offentlige virksomheder, kommuner, praktiserende læger, akasser og faglige organisationer. Samarbejdet på tværs af sektorer skal være med til at øge kvaliteten og indsatsen ved håndtering af sygefraværet samt fremme sundere arbejdspladser i store dele af Region Syddanmark.

Begge projekter skal sikre mærkbare effekter for arbejdspladser i regionen, når det gælder nedbringelse af sygefraværet, fastholdelse af medarbejderne og opkvalificering. Målsætningen for begge projekter er således, at

- 90 virksomheder/institutioner/organisationer forventes at indføre nye samarbejder,
- 140 samarbejder forventes genereret mellem virksomheder/institutioner/organisationer,
- 450 virksomheder forventes at forbedre muligheden for at rekruttere medarbejdere,
- 280 virksomheder forventes at forbedre muligheden for at fastholde medarbejdere,
- 1450 deltagerforløb forventes gennemført i perioden 2008-2010, og
- 1450 deltagere forventes opkvalificeret i forhold til deres nuværende jobfunktion.

Finansiering

"Sygefravær og Sundhed på Arbejdspladsen" har et samlet budget på 17,6 mio. Heraf bidrager Vækstforum Syddanmark med 8,8 mio. kr., der finansieres gennem EU's Socialfond.

der driver uddannelsesvalget hos unge bosat i landdistrikterne. Hvordan påvirker egn, kultur samt uddannelses- og erhvervsmønstre de unge i landdistrikterne, når det gælder fremtidsplaner og valg af ungdomsuddannelse? Hvordan kan indsigt i og forståelse for de unges sociokulturelle miljøer være med til at formulere uddannelsesstrategier, der kan øge uddannelsesfrekvensen i landdistrikterne?

Besvarelsen af begge spørgsmål indgår i det forskningsprojekt, Syddansk Universitet har igangsat vedrørende "Udkantsunge og deres forhold til ungdomsuddannelserne". Projektet gennemføres i perioden 2007-2008 og involverer undersøgelser i landdistriktsområder i Region Syddanmark. Dertil kommer fokus på en række landdistrikter i andre danske regioner. Projektet skal således undersøge mulighederne for at udnytte yderområdernes menneskelige ressourcer bedre - specielt i forhold til de unge

SYD

12. Udkantsunge - flere skal tage en ungdomsuddannelse

I mange landdistrikter er tilgangen til ungdomsuddannelserne lavere end landsgennemsnittet. For at vende tendensen er der brug for bedre viden om uddannelsesvalget hos de 16-19 årige. Et projekt igangsat af Vækstforum Syddanmark skal være med til at ændre tendensen.

I Danmark er det målet, at størstedelen af de 16-19-årige skal kunne finde et attraktivt uddannelsesmæssigt ståsted i ungdomsuddannelserne.

I syddanske udkantsområder som bl.a. Sydfyn, Langeland, Ærø samt dele af Sønderjylland er tilgangen til ungdomsuddannelserne særlig lav. For sikre landdistrikternes fremtidige vækst og udvikling ligger der en udfordring i at øge uddannelsesfrekvensen hos de unge.

Et vigtigt led i denne indsats er en bedre indsigt i, hvad

og deres valg af uddannelse. På baggrund af projektets undersøgelsesresultater følger anbefalinger til mulige indsatsområder, der kan i fremtiden kan bidrage til at øge uddannelsesfrekvens for de unge i yderområderne.

Finansiering

"Udkantsunge og deres forhold til ungdomsuddannelserne" har en samlet ramme på en knap 1,0 mio. kr. Sammen med Undervisningsministeriet er Vækstforum Syddanmark med til at finansiere projektet via midler fra EU's Socialfond.

SJÆLLAND

der behov for øget fokus på mulighederne for opkvalificering og videreuddannelse. Kompetenceudvikling af kortuddannede skal ses i et bredt hel-hedsperspektiv.

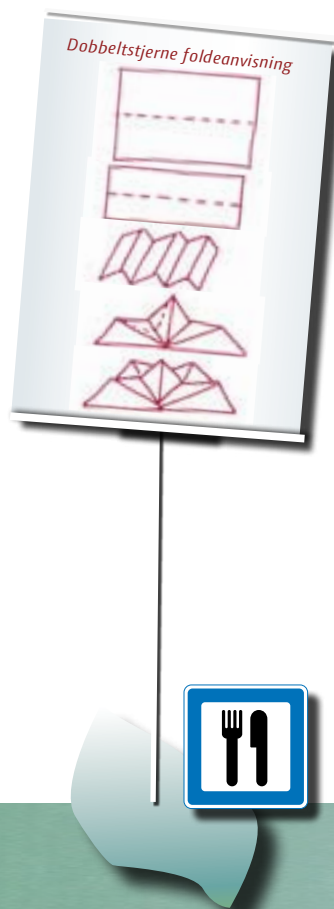
På den baggrund har Vækstforum Sjælland igangsat projektet "Realkompetenceløft til vækst", der i perioden 2007-2009 primært er målrettet personer med kort uddannelsesbaggrund. "Realkompetenceløft til vækst" gennemføres af CEUS - Center for Erhverv og Uddannelse Storstrøm, der er én af Region Sjællands største erhvervsuddannelsesinstitutioner. Projektet sætter bl.a. fokus på realkompetencer og behovet for kvalificeret arbejdskraft inden for produktion, håndværk og social- og sundhedsområdet. Projektet skal udvikle og afprøve redskaber til afklaring af realkompetencer og inddrage den

13. Realkompetenceløft til vækst

Øget motivation til at efteruddanne sig øger fremtidsmulighederne for mange personer med kort uddannelsesbaggrund. Projektet "Realkompetenceløft til vækst" skal være med til at øge motivationen.

Vækstforum Sjællands erhvervsudviklingsstrategi prioriterer viden, uddannelse og kompetencer højt. Regionen og virksomhedernes udvikling er blandt andet afhængig af, at nuværende og kommende medarbejdere har de nødvendige kompetencer.

Særligt i forhold til de kortuddannede er

læring, som allerede finder sted på virksomhederne. Projektet skal derigennem medvirke til at motivere kortuddannede medarbejdere til at tage efteruddannelse i det formelle uddannelsessystem. Projektet har tre målgrupper:

1. Kortuddannede medarbejdere i mindre virksomheder, der ikke har erfaring med det formelle uddannelsessystem.
2. Uddannelsesansvarlige i samme virksomheder, som ikke har tradition for at bruge efteruddannelse af medarbejdere strategisk.
3. Uddannelsesinstitutionernes under visere og konsulenter, der har erfaring med realkompetenceområdet i mindre grad.

Projektet har en afgrænset, men omfattende aktørkreds. Der deltager ti uddannelsesinstitutioner, som er erhvervsskolerne og social- og sundhedsskolerne samt regionens to nuværende kompetencecentre. Herudover deltager op til 20 mindre virksomheder, der visiteres i begyndelsen af projektet, og op til 400 medarbejdere, der arbejder i disse virksomheder.

Finansiering

Projektets samlede budget er på 4,9 mio. kr. Heraf bidrager Vækstforum Sjælland med 3,4 mio. kr., der finansieres via midler fra Region Sjælland samt EU's Socialfond.

BORNHOLM

14. Bornholms Serviceskole

God service, værtskab og personligt engagement er vigtige parametre for at tiltrække turister. Også til Bornholm, hvor Vækstforum har været med til at sikre finansieringen af "Bornholms Serviceskole"

Sammenlignet med andre dele af Danmark har Bornholm generelt et relativt lavt uddannelses- og kompetenceniveau. Dette skyldes blandt andet fraflytning hos de unge, som uddanner sig andre steder. Dertil kommer, at store dele af hver ungdomsårgang ikke opnår en kompetencegivende uddannelse. I sin erhvervsudviklingsstrategi prioriterer Bornholms Vækstforum derfor bl.a. menneskelige ressourcer, uddannelse og kompetence. Dertil kommer markedsføring og turisme, hvor Bornholm skal være "åbent hele året".

Med afsæt i disse indsatsområder har Bornholms Vækstforum været med i etableringen af Bornholms Serviceskole. Bornholms Serviceskole skal i perioden 2007-2011 være med til at dygtiggøre medarbejdere og ledere inden for turismeerhvervet, detailhandelen, transportsektoren og øvrige serviceerhverv. Og dermed også øge kompetencer inden for serviceområdet. Dette gælder potentielt for alle, der har kontakt med turister og gæster.

Bornholms Serviceskole er oprindeligt startet på initiativ af Bornholmstrafikken A/S og i samarbejde med Bornholms Erhvervsskole. Serviceskolen var oprindeligt tiltænkt rederiets eget personale. Men efterhånden som der blev arbejdet mere med initiativet, stod det klart, at det var langt mere hensigtsmæssigt at tænke bredt og målrette skolen til alle bornholmske servicevirksomheder.

Bornholms Serviceskole etableres i tilknytning til Væksthus Hoffmann, der skal være indgangen til erhvervsrådgivning på Bornholm. Øvrige samarbejdspartnere er: Destination Bornholm, HORESTA, Rønne Handelsstandsforening, Center for Regional- og Turismeforskning, Bornholmstrafikken, Jobcenter Bornholm samt Bornholms Erhvervsskole.

Finansiering:

Det samlede budget for "Bornholm Serviceskole" er 7,2 mio. kr. for perioden 2007-2011. Heraf bidrager Bornholms Vækstforum med 6,6 mio. kr., der finansieres gennem Bornholms regionale udviklingsmidler samt EU's Socialfond.

3.5 Turisme og oplevelsesøkonomi

BORNHOLM

15. Regional klynge for de kreative erhverv - ApEx

Oplevelser er et vækstområde, hvor specielt moderne kommunikationsteknologi kan bidrage. Vækstforum Nordjyllands investering i ApEx skal sikre digitalt formidlede oplevelser.

Oplevelsesøkonomi indgår som et af satsningsområderne i Vækstforum Nordjyllands erhvervsudviklingsstrategi. Centralt i satsningen står ApEx, der er Nordjyllands regionale center for anvendt oplevelsesøkonomi og er forankret ved Aalborg Universitet. ApEx – der står for "Applied Experience economy" – er samtidigt er Danmarks største center for oplevelsesøkonomi.

ApEx blev etableret i 2006 og skal styrke nordjyske virksomheders produktudvikling og innovation inden for oplevelsesøkonomi. ApEx faciliterer derfor bl.a. innovationsprojekter i samarbejde med erhvervspartnerne, kompetenceudvikling, forbedring af de kreative rammebetingelser for vækstlagene samt klyngedannelser inden for de kreative erhverv. Dermed også udvikling af nye produkter og services som digitalt berigede og IT-baserede oplevelser for turister. – f.eks. gåture guidet og ledsaget af lyd-filer og fortællende lydmontager, levering af turistinformationer på mobile medier og digitale platforme mv.

Vækstforum Nordjylland har i 2007 været med til at investere midler i udviklingen af en klynge for Nordjyllands kreative erhverv. ApEx skal gennem projektet være med til at etablere en klyngeorganisation, der kan synliggøre og profilere de kreative kompetencer, produkter og services, som

Nordjylland og nordjyske virksomheder er i besiddelse af, når det gælder oplevelsesøkonomi. Vækstforums bevilling til ApEx skal være med til at sikre udviklingen af en klynge inden for kulturarv og derigen-

nem styrke rammerne for en innovativ, oplevelsesorienteret og interaktiv formidling af nordjysk kulturarv, kunst og natur – bl.a. gennem øget innovationskapacitet, videnopbygning og –deling blandt relevante institutioner på kulturområdet.

Begge projekter gennemføres i perioden 2008-2009 i samarbejde med en lang række af parterne bag etableringen af ApEx: ExCITE/ Aalborg Universitet, Region Nordjylland, Region Aalborg Samarbejdet, Nordjyllands Erhvervsakademi, Professionshøjskolen University College Nordjylland, Aalborg Erhvervsråd, Kulturaftale Nordjylland, Nordjyske Medier, Mekoprint, Fårup Sommerland og Nordsømuseum.

Finansiering

ApEx's udvikling af en regional klynge for de kreative erhverv omfatter et samlet budget på 22,2 mio. kr. Heraf bidrager Vækstforum Nordjylland med 4,3 mio. kr., der finansieres gennem EU's Regionalfond.

SJÆLLAND

16. Købstaden – en moderne by med sjæl

Købstæderne er løftestangen i et projekt, der frem til 2010 skal bidrage til øget vækst og større sæsonspredning for turismen på Sjælland, Møn og Lolland-Falster. Østdansk Turisme står bag projektet, der finansieres af Vækstforum Sjælland og ni af regionens kommuner.

Turismen i Region Sjælland har gennem de senere år været voksende og sikrer årligt en omsætning på over 7 milliarder kroner. Akkurat som i mange andre dele af Danmark er en meget stor del af turismeovernatningerne i Region Sjælland dog koncentreret i sommermånederne. Det giver stor sæsonafhængighed og udfordringer, når det handler om at fastholde og tiltrække arbejdskraft til turismen.

Ændrede rejsevaner skaber dog nye muligheder. Der holdes stadig flere og flere korte ferier spredt over en større del af året. Den demografiske udvikling betyder samtidig, at antallet af "bestagere" – dvs. midaldrende turister – på ferie i Danmark ventes at stige de kommende år.

For at reducere sæsonafhængighed og sikre tilpasning til nye typer målgrupper fremover har Vækstforum Sjælland været med til at sikre finansieringen til projektet "Købstaden - en moderne by med sjæl". Projektet skal være med til at styrke produkt- og

oplevelsesudbuddet for turismen i hele Region Sjælland og er målrettet 18 købstæder i regionen.

Som en del af projektet vil de deltagende købstæder på Sjælland, Møn og Lolland-Falster i perioden 2008-2010 få stillet intensive udviklingsforløb til rådighed, der bl.a. omfatter kompetenceudvikling, udvikling af sæsonudvidende produktpakker samt deltagelse i tematiserede markedsføringskampagner, der – målrettet specifikke målgrupper – skal være med til at profilere regionens købstæder som rejsemål uden for højsæsonen.

Turismeudviklingssekretariatet for Region Sjælland - Østdansk Turisme - står bag udviklingen af projektet: I projektet deltager også en lang række kommuner, der hver især direkte bidrager til projektets finansiering. Dertil kommer private virksomheder, forsknings- og uddannelsesinstitutioner og oplevelsesaktører – herunder turisterhverv og kreative aktører.

Udover øget turisme vil projektet også kunne styrke bosætning. Således vil projektets markedsføring profilere de enkelte købstæder som del af et fælles østdansk købstadsbrand, der skal synliggøre købstædernes attraktionskraft.

Finansiering

"Købstaden - en moderne by med sjæl" har et samlet budget på 12,4 mio. kr. Heraf bidrager Vækstforum Sjælland med 8,1 mio. kr., der finansieres via midler fra Region Sjælland samt EU's Regionalfond. Kommunernes bidrag til projektets finansiering udgør i alt 3,6 mio. kr.

Et af Bornholms aktiver på netop det område er øens mange kunsthåndværkere inden for glaskunst og keramik. Bornholms Kunstmuseum samt Glas & Keramikskolen, Nexø var i efteråret 2006 vært ved kunstudstillingen "European Ceramic Context 2006". Over 280 aktive keramikere fra 28 europæiske lande deltog som udstillere og var med til at sikre Bornholm masser af presse og internationalt fokus i både Europa, Asien og Australien. Udstillingen skabte ligeledes stor søgning til Bornholm fra danske og udenlandske gæster. Derfor også et godt eksempel på, hvordan der via udvikling af attraktioner og oplevelser kan tiltrækkes gæster til øen udenfor højsæsonen. Bornholms Vækstforum har i 2007 derfor været med til sikre finansiering til udstillingens efterfølger, glasbiennalen "European Glass Context", der afholdes på Bornholm i efteråret 2008. Bag projektet står Bornholms Kunstmuseum.

"European Glass Context" 2008 vil omfatte 180 udstillere fra 30 lande – samtlige 27 EU-lande samt Norge, Island og Schweiz. I forbindelse med de officielle biennaleudstillinger bliver der en del tilknyttede arrangementer rundt omkring på øen i perioden. På den måde bliver Bornholm i september 2008 et internationalt brændpunkt for glaskunst. Parterne bag glasbiennalen ønsker, at kadencen med biennaler hvert andet år med skiftevis keramik og glas kan fortsætte fremover.

Finansiering:

Glasbiennalen "European Glass Context" 2008 har et samlet budget på 2,5 mio. kr. Bornholms Vækstforum og Bornholms Regionskommune har investeret godt en halv million kr. i "European Glass Context", der også støttes af Kulturministeriet samt Sparekassen Bornholms Fond.

BORNHOLM

17. Glasbiennale "European Glass Context"

Bornholms mange kunsthåndværkere er et væsentligt aktiv for øens turisme. Også udenfor sæsonen, når Bornholm i efteråret 2008 er vært ved en af Europas største - og tilbagevendende - glaskunstudstillinger.

Akkurat som i mange andre dele af Danmark er turismen på Bornholm præget af stor sæsonafhængighed. Sæsonudvikling og -forlængelse på turismeområdet indgår sammen med markedsføring, bedre attraktioner og oplevelser derfor som vigtige centrale indsatsområder i erhvervsudviklingsstrategien for Bornholm; "Det unikke Bornholm - Vækst via kreativitet og kvalitet".

4 De regionale vækstfora - baggrund

Finansieringen af vækstforaenes investeringer

De regionale vækstfora har i 2007 været med til at igangsætte over 280 konkrete erhvervsudviklingsinitiativer, der de kommende år skal være med til at styrke fornyelse, vækst og beskæftigelse i alle dele af Danmark.

Langt størsteparten af initiativerne har et flerårigt sigte. De rummer finansiering via de regionale vækstfora for over 1,2 mia. kr. Finansieringen af vækstforaenes investeringer tilvejebringes via:

- Regionernes egne midler til regional erhvervsudvikling
- EU's strukturfondsmidler (Regionalfonden og Socialfonden)

De regionale vækstforas investeringer i regional udvikling matches med medfinansiering fra private virksomheder, erhvervsliv, kommunerne og staten. Denne medfinansiering bidrager til, at der i

2007 er sikret investeringer i regional erhvervsudvikling, for mere end de 1,2 mia. kr., som de regionale vækstfora bidrager med.

4.1 Regionernes egne midler til regional erhvervsudvikling

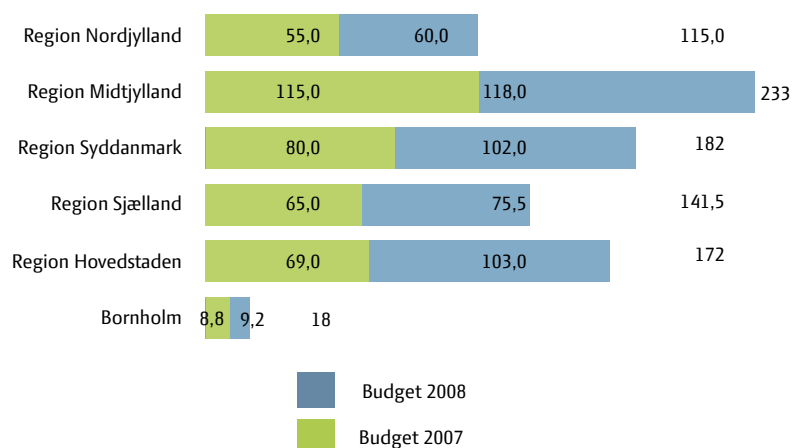
Årligt råder regionerne over midler, der skal sikre regional erhvervsudvikling og vækst. Midlernes størrelse varierer på tværs af regionerne og er bl.a. betinget af regionernes økonomi, der bevilges via økonomiaftaler, bloktilskud mv. For perioden 2007-2008 har regionerne samlet haft en økonomisk ramme på knap 860 mio. kr. til at finansiere regionale erhvervsudviklingsaktiviteter, jf. figur F.

4.2 EU's strukturfondsmidler

EU's strukturfondsmidler udgør det andet ben i finansieringen af den regionale erhvervsudvikling. Strukturfondsmidlerne bevilges af staten efter indstilling fra de regionale vækstfora.

Fig. F: Midler til regional erhvervsudvikling, 2007-2008 (mio. kr.)

Regionerne råder årligt over egne midler til regional erhvervsudvikling. Midlerne udmøntes af regionsrådet efter indstilling fra det regionale vækstforum. For 2007 og 2008 har regionerne en samlet ramme til regional erhvervsudvikling til rådighed på i alt 857,5 mio. kr.

* De regionale midler til Bornholms Vækstforum allokere via Region Hovedstaden

Danmark tildeles i perioden 2007-2013 ca. 512 mio. kr. årligt (2007-priser) fra EU's strukturfonde (mål-2 midler under Regionalfonden og Socialfonden). For den samlede programperiode 2007-2013 tildeles Danmark altså knap 3,7 mia. kr. (2007-priser).

Programmerne for henholdsvis Regionalfonden, Innovation og viden, og Socialfonden, Flere og bedre job, konkretiserer rammerne for at gennemføre et projekt med tilskud fra EU's strukturfonde i Danmark. Programmerne falder ind under det fælles europæiske mål om regional konkurrenceevne og beskæftigelse og omfatter geografisk hele Danmark

EU's strukturfondsmidler kan bruges i hele landet og skal medfinansieres krone til krone fra dansk side. Dansk medfinansiering kan omfatte midler fra regioner, kommuner, staten, private og selvejende institutioner.

Strukturfondsmidlerne indgår derfor som en vigtig del af det økonomiske grundlag for realiseringen af de regionale erhvervsudviklingsstrategier. Midlerne udmøntes over en flerårig periode og skaber derfor stabile og langsigtede rammer for den regionale erhvervsfremmeindsats.

Samlet set stiller regionerne og EU's strukturfonde væsentlige summer til rådighed, når det handler om at finansiere investeringer i regional erhvervsudvikling. De regionale vækstfora spiller en vigtig rolle i udmøntningen af disse midler, der for perioden 2007-2008 i alt udgør en samlet ramme på næsten 1,8 mia. kr.

EU-strukturfondsmidler til Danmark, 2007-2013

Mål-2 midler for perioden 2007-2013 fordelt på de regionale vækstfora (mio. kr. årligt)

	Nordjylland	Midtjylland	Syddanmark	Sjælland	Hovedstaden	Bornholm	Konkurrenceudsat pulje
Regionalfonden	56	36	51	36	35	7,5	24,5
Socialfonden	56	36	51	36	35	7,5	24,5
I alt	112	72	102	72	70	15	49

Midlerne fra EU's strukturfonde (Regionalfonden og Socialfonden) udmøntes gennem flerårige programmer. EU's nuværende strukturfondsprogram dækker perioden 2007-2013 og omfatter - i modsætning til tidligere strukturfondsprogrammer - hele Danmark.

Ud af de 512 mio. kr., der årligt tilfalder Danmark, har de regionale vækstfora adgang til at indstille om anvendelsen af 443 mio.kr. svarende til 90 pct. Dernæst er 49 mio. kr. øremærket til indstilling via Danmarks Vækstråd, hvor midlerne indgår i den såkaldte "konkurrenceudsatte pulje". I kraft af deres repræsentation i Danmarks Vækstråd deltager de regionale vækstfora dermed selv i udpegningen af de tværgående temaer.

Vækstforaenes samlede finansiering 2007-2008

Fig. G: Strukturfondsmidler til de regionale vækstfora, 2007-2013 (mio. kr., 2007-tal)

Danmark tildeles i den nuværende programperiode for 2007-2013 over 3,5 mia. kr. fra EU's strukturfonde (Regionalfonden og socialfonden). Midlerne udmøntes af staten efter indstilling fra de regionale vækstfora. Fordelingen af strukturfondsmidlerne til de seks vækstfora fremgår her (mio. kr.)

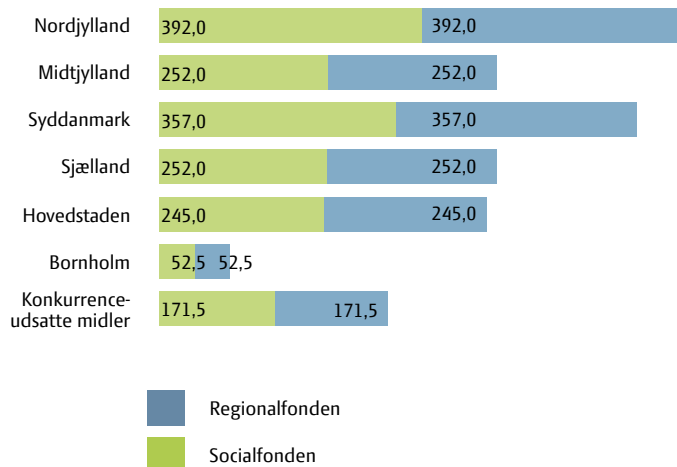

Fig. H: Vækstforaenes samlede finansiering for 2007-2008 (mio. kr.)

De regionale vækstforas investeringer i regional erhvervsudvikling finansieres via midler fra regionerne samt EU's Strukturfonde (Regionalfonden og Socialfonden). Den samlede ramme for 2007 og 2008 udgør i alt 1,769 mio. kr. – dvs. knap 1,8 mia. kr.

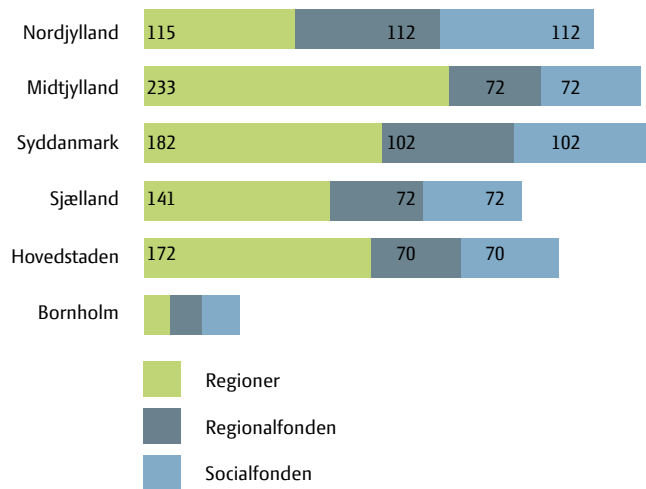
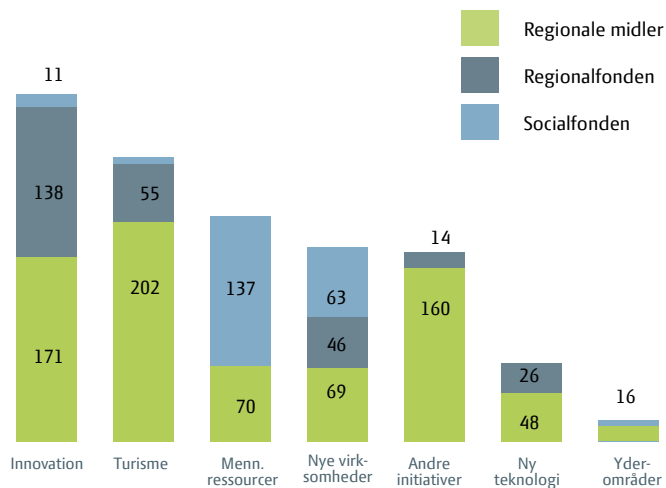

Fig. I: 2007-investeringer opdelt på indsatsområder og finansieringskilder (mio. kr.)

Bilag 1

Fordelingen af de regionale vækstforas 2007-investeringer (mio. kr.)

	Nordjylland	Midtjylland	Syddanmark	Sjælland	Hovedstaden	Bornholm	I alt
Innovation	65,1	130,4	25,1	66,9	29,7	2,2	319,3
Ny teknologi	11,7	52,8	-	7,9	-	0,8	73,2
Nye virksomheder	78,7	69,6	8,3	13,3	7,0	1,2	178,0
Menn. ressourcer	37,6	84,3	16,3	46,4	16,2	7,0	207,9
Turisme	45,5	15,7	25,8	24,0	143,2	6,4	260,6
Yderområder	-	16,4	0,5	2,1	-	1,7	20,6
Andre initiativer	22,0	16,5	61,0	-	74,5	-	174,0
Totalt	260,6	385,7	137,0	160,6	270,6	19,2	1.233,6

Bilag 2

	Medlemmer af Vækstforum Nordjylland
1.	Formand Ulla Astman, Regionsrådsformand (S)
2.	Henrik R. Madsen, Regionsrådsmedlem (S)
3.	Ole B. Sørensen, Regionsrådsmedlem (V)
4.	Erik Hove Olesen, Borgmester (S) Thisted Kommune
5.	Erik Sørensen, Borgmester (S) Frederikshavn Kommune
6.	Hans Chr. Maarup, Borgmester (S) Mariager Fjord Kommune
7.	Mogens Gade, Borgmester (V) Jammerbugt Kommune
8.	Poul Roesen, Byrådsmedlem (K) Morsø Kommune
9.	Anny Winther, Borgmester (V) Rebild Kommune
10.	Peter Finnerup, direktør Oticon A/S (fremstilling og IKT)
11.	Niels Buus, direktør (fremstilling og IKT)
12.	Karen Melson, direktør, KM Consult (handel, service og turisme)
13.	Knud Kristensen, direktør, Hornum Murer og Entreprenørforretning A/S (håndværk og byggeri)
14.	Kathrine M. Jensen, gårdejer, (fødevareerhvervene)
15.	Annette Drivsholm, direktør, Spar Nord, (finanssektoren)
16.	Lars Mahler, direktør, Aalborg Tekniske Skole (videninstitutioner)
17.	Bodil Brander Christensen, udviklingschef, University College Nordjylland (videninstitutioner)
18.	Finn Kjærdsdam, rektor, Aalborg Universitet (videninstitutioner)
19.	Kurt T. Nielsen, formand, Dansk Metal, Aalborg (LO, FTF og AC)
20.	Birte Dyrberg, advokat (Dansk Arbejdsgiverforening)

Medlemmer af Vækstforum Bornholm	
1.	Formand Lars Nørby Johansen
2.	Bjarne Kristiansen, Borgmester (I), Bornholms Regionskommune
3.	Jacob Kjøller, 1. Viceborgmester (K), Bornholms Regionskommune
4.	Winni Aakermann Grosbøll (S), Bornholms Regionskommune
5.	Annelise Molin (R), Bornholms Regionskommune
6.	Birte Skot-Hansen (R), Bornholms Regionskommune
7.	Steen Colberg Jensen (V), Bornholms Regionskommune
8.	Michael Almeborg, direktør, Ole Almeborg A/S (Dansk Industri)
9.	William Koch, direktør, Fugato A/S, (Handel Transport Service)
10.	Roar Schou, direktør, (Håndværksrådet)
11.	Thor Gunnar Kofoed, gårdejer (Landbrugsrådet)
12.	Ole Ligaard, direktør, Nordea Bank A/S (Finansrådet Forsikring & Pension)
13.	Lone Njor, direktør, HORESTA (Dansk Erhverv)
14.	Klaus Nielsen, direktør, Espersen A/S (Bornholms Erhvervsråd)
15.	Peter Billing, direktør, Center for Regional- og Turismeforskning (videninstitutioner)
16.	Jens Gunst, leder, Bornholms Akademi (videninstitutioner)
17.	Laust Joen Jakobsen, rektor, CVU Storkøbenhavn (videninstitutioner)
18.	Jane Wickmann, direktør, Teknologisk Institut (videninstitutioner)
19.	Ernst Jensen, formand, LO-Bornholm (LO, FTF og AC)
20.	Steen Nielsen, direktør, Jensen-Denmark A/S (Dansk Arbejdsgiverforening)

	Medlemmer af Vækstforum Midtjylland
1.	Formand Bent Hansen, Regionrådsformand (S)
2.	Poul Müller, Regionrådsmedlem (K)
3.	Viggo Nielsen, Regionrådsmedlem (V)
4.	Carsten Kissmeyer, Borgmester (V) Ikast-Brande Kommune
5.	Anders Buhl-Christensen, Byrådsmedlem (V) Randers Kommune
6.	Jens Grønlund, Borgmester (V) Skanderborg Kommune
7.	Martin Merrild, Borgmester (V) Struer Kommune
8.	Johannes Stensgaard, Borgmester (S) Viborg Kommune
9.	Nicolai Wammen, Borgmester (S) Århus Kommune
10.	Lars Aagaard, adm. dir., Grundfos A/S (Dansk Industri)
11.	Lone Færch, direktør, Færch Holding A/S (Dansk Industri)
12.	Bodil Vilmand-Olesen, direktør, Marketing Midt A/S (Dansk Erhverv)
13.	Søren Skræddergaard, el-installatør (Foreningen af Rådgv. Ingeniører)
14.	Niels Mikkelsen, gårdejer, (Landbrugsrådet)
15.	Heine Bach, områdedirektør, Nordea Bank (Finansrådet)
16.	Lauritz B. Holm-Nielsen, rektor, Aarhus Universitet (videninstitutioner)
17.	Aase Lydiksen, direktør, Sundhedsfaglig Højskole VIA University College (videninstitutioner)
18.	Anne Mette Zachariassen, rektor, TEKO Center Danmark (videninstitutioner)
19.	Viggo Thinggård, formand, HK-Østjylland (LO, FTF og AC)
20.	Thorning Bonne Larsen, adm. dir., FAA Holding (Dansk Arbejdsgiverforening)

	Medlemmer af Vækstforum Syddanmark
1.	Formand Carl Holst, Regionrådsformand (V)
2.	Karsten Uno Petersen, Regionrådsmedlem (S)
3.	Lisbeth Poulsen, Regionrådsmedlem (S)
4.	Tove Larsen, Borgmester (S) Aabenraa Kommune
5.	Per Bødker Andersen, Borgmester (S) Kolding Kommune
6.	Finn Brunse, Borgmester (S) Assens Kommune
7.	Jan Boye, Borgmester (K) Odense Kommune
8.	Vagn Therkel Pedersen, Borgmester (V) Tønder Kommune
9.	Johnny Søtrup, Borgmester (V) Esbjerg Kommune
10.	C.C. Nielsen, direktør, Nielsen & Nielsen Holding A/S (Dansk Industri)
11.	Hans Kirk, koncerndirektør, Danfoss A/S (Dansk Industri)
12.	Grethe Johnsen, restauratør, Restaurant Dronning Louise (Handel Transport Service)
13.	Peter Zinck, adm. dir., Inspiration Zinck (Dansk Erhverv)
14.	Gert Karkov, gårdejer, (Landbrugsrådet)
15.	Henrik Styrup, entreprenør, Stürup A/S (byggeerhverv)
16.	Jens Oddershede, rektor, Syddansk Universitet (videninstitutioner)
17.	Tyge Skovgaard Christensen, rektor, CVU Vest Esbjerg (videninstitutioner)
18.	Hans Skjerning, direktør, Dalum UddannelsesCenter (videninstitutioner)
19.	Johanne Gregersen, formand, Teknisk Landsforbund-Esbjerg (LO, FTF og AC)
20.	Kurt Adamsen, tømrermester, Isoleringsgruppen A/S (Dansk Arbejdsgiverforening)

	Medlemmer af Vækstforum Sjælland
1.	Formand Kristian Ebbensgaard, Regionrådsformand (V)
2.	Kirsten Devantier, Regionrådsmedlem (V)
3.	Bent Normann Olsen, Regionrådsmedlem (S)
4.	Poul Lindor Nielsen, (S) Borgmester, Roskilde Kommune
5.	Stig Vestergaard, (S) Borgmester, Lolland Kommune
6.	Henning Jensen, (S) Borgmester, Næstved Kommune
7.	Lis Tribler, (S) Borgmester, Slagelse Kommune
8.	Jens Stenbæk, (V) Viceborgmester, Holbæk Kommune
9.	Niels Hörup, (V) Borgmester, Solrød Kommune
10.	Jacob Møller, adm. dir., Howden Denmark A/S (Dansk Industri)
11.	Jane Strange Nielsen, direktør, Sørup Herregaard, HTS-A
12.	Jesper Kring, KRING Ventures A/S (Dansk Erhverv)
13.	Lars Aarup, anlægsgartner (Håndværksrådet)
14.	Lars Hvidtfeldt, ejer, Gl Kirstineberg Gods (Landbrugsrådet)
15.	Peter Terman Petersen, regionsdirektør, COWI (byggeerhverv)
16.	Poul Holm, rektor, Roskilde UniversitetsCenter (RUC) (videninstitutioner)
17.	Preben Knorrenborg, direktør, Selandia (videninstitutioner)
18.	Ulla Koch, rektor, University College Sjælland (videninstitutioner)
19.	Flemming Lassen, formand, 3F og LO/Kalundborg (LO, FTF og AC)
20.	Erik Otto, direktør, Erik Otto A/S (Dansk Arbejdsgiverforening)

	Medlemmer af Vækstforum Hovedstaden
1.	Formand Jørgen Christensen, Regionrådsmedlem (V)
2.	Vibeke Storm Rasmussen, Regionrådsformand (S)
3.	Per Tærsebøl, Regionrådsmedlem (K)
4.	Ritt Bjerregaard, Overborgmester (S) Københavns Kommune
5.	Klaus Bondam, Borgmester (R) Københavns Kommune
6.	Niels Borre, Byrådsmedlem (SF) Ishøj Kommune
7.	Kirsten Jensen, Borgmester (S) Hillerød Kommune
8.	Olav Aaen, Borgmester (V) Fredensborg Kommune
9.	Rolf Aagaard-Svendsen, Borgmester (K) Lyngby-Taarbæk Kommune
10.	Karl-Gustav Jensen, direktør, Københavns Havn A/S (Handel Transport og Service)
11.	Niels Svenningsen, direktør Svenningsens Maskinfabrik A/S (Håndværksrådet)
12.	Jørgen Simonsen, direktør, Nordtag A/S (byggeerhverv)
13.	Torben Svanberg, direktør, Sahva A/S (Dansk Industri)
14.	Arne Bang Mikkelsen, adm. dir. BellaCentret A/S (Dansk Erhverv)
15.	Benedikte Østergaard, country manager, Novo Nordisk Scandinavia AB (LIF)
16.	Ralf Hemmingsen, rektor, Københavns Universitet (videninstitutioner)
17.	Lars Pallesen, rektor, Danmarks Tekniske Universitet (videninstitutioner)
18.	Finn Junge-Jensen, rektor, Copenhagen Business School (videninstitutioner)
19.	Gita Grüning, forbundsformand, Teknisk Landsforbund (LO)
20.	Jørn Henrik Levy Rasmussen, vice-president, Terma A/S (Dansk Arbejdsgiverforening)

Medlemmer af Danmarks Vækstråd	
1.	Lars Nørby Johansen, direktør (formand)
2.	Tom Knutzen, koncernchef, Danisco, (personligt udpeget)
3.	Lykke Friis, prorektor, Københavns Universitet (personligt udpeget)
4.	Merete Eldrup, adm. direktør, TV2 (personligt udpeget)
5.	Ulla Astman, Vækstforumformand, Region Nordjylland
6.	Bent Hansen, Vækstforumformand (S), Region Midtjylland
7.	Carl Holst, Vækstforumformand (V), Region Syddanmark
8.	Kristian Ebbensgaard, Vækstforumformand (V), Region Sjælland
9.	Jørgen Christensen, Vækstforumformand (V), Region Hovedstaden
10.	Anny Winther, Borgmester, (V) Rebild Kommune
11.	Erik Nielsen, Borgmester (S), Rødovre Kommune
12.	Thorkild E. Jensen, forbundsformand, Dansk Metal & CO-Industri
13.	Lizette Risgaard, næstformand, LO
14.	Poul Scheuer, direktør, Dansk Industri
15.	Katia K. Østergaard, direktør, Dansk Erhverv
16.	Ane Buch, vicedirektør, Håndværksrådet
17.	Annette Toft, vicedirektør Landbrugsraadet
18.	Vibeke Gaardsholt (suppleant) Dansk Byggeri
19.	Jørgen A. Horwitz, Direktør, Finansrådet
20.	Johnny Hansen, adm. direktør, Arriva, (indstillet af HTS)

DANSKE
REGIONER

Dampfærgevej 22
Postboks 2593
2100 København Ø

T 35 29 81 00
F 35 29 83 00
E regioner@regioner.dk
www.regioner.dk